

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
EVANGELICKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA

Bakalářská práce

Církev a homosexualita
Postoje vybraných českých církví k ho-
mosexualitě na počátku 21. století

Pavla Packová

Katedra Teologie
Vedoucí práce Mgr. Petr Jandejsek
Studijní program Sociální práce
Studijní obor Pastorační a sociální práce

Praha 2009

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci s názvem *Církev a homosexualita – Postoje vybraných českých církví na počátku 21. století* napsala samostatně a výhradně s použitím uvedených pramenů.

Souhlasím s tím, aby práce byla zveřejněna pro účely výzkumu a soukromého studia.

V Praze dne 27. 5. 2009

Pavla Pačková

Bibliografická citace

Církev a homosexualita : Postoje vybraných českých církví k homosexualitě na počátku 21. století : bakalářská práce / Pavla Pačková ; vedoucí práce: Petr Jandajsek ; Praha, 2009, 59s.

Anotace

Bakalářské práce Církev a homosexualita: Postoje vybraných českých církví k homosexualitě na počátku 21. století se zabývá postoji českých církví k otázce homosexuality a registrovaného partnerství v kontextu tradic církve, postoji k lidské sexualitě, výkladu biblických veršů, pastoračního přístupu a etických pravidel.

V rámci práce je provedeno srovnání těchto postojů u českých církví tří odlišných tradic – Církve římskokatolické, Církve českobratrské evangelické a Církve bratrské. Práce detailněji zkoumá tyto přístupy nejenom na základě oficiálních stanovisek, ale i formou dotazování představitelů těchto církví z řad duchovenstva.

Klíčová slova

homosexualita, sexualita, registrované partnerství, církev, Bible, postoje, etika

Summary

The bachelors thesis the Church and homosexuality – Statements of selected czech churches to the homosexuality at the beginning of 21st century is about the statements of czech churches to the homosexuality and gay marriage in context of churches tradition, their sexuality statements, Bible interpretation, pastoral work and ethics.

Within the scope of the thesis is described the comparison of these statements of different tradition churches – Rome Catholics, Evangelical Church of Czech Brethren and The Brethren Evangelical Free Church.

The thesis describes not only the official statements, but the answers of clergy and preachers too.

Keywords

homosexuality, sexuality, gay marriage, churches, Bible, statements, ethics

Poděkování

Zde bych ráda poděkovala svým nejbližším, kteří se mnou vedli dlouhé debaty nad touto problematikou a to nejvíce svému manželovi, který mě učil dívat se na věci také kriticky, spíše než jen z pohledu srovnávání a ThDr. Pavlu Černému za podnětné informace k dané problematice.

Dále bych ráda poděkovala svému vedoucímu práce za užitečné připomínky k obsahu a formě této práce.

Obsah

Úvod.....	7
1 Homosexualita.....	9
1.1 Definice homosexuality.....	9
1.2 Vznik homosexuality.....	10
1.3 Diskutovaná témata v souvislosti s homosexualitou.....	11
1.4 Historický kontext homosexuality.....	16
2 Představení vybraných církví a jejich postoje k lidské sexualitě.....	20
2.1 Etický postoj k sexualitě.....	20
2.2 Katolická církev.....	21
2.3 Českobratrská církev evangelická.....	24
2.4 Evangelikální církve – Církev bratrská.....	26
3 Oficiální postoje vybraných českých církví k homosexualitě.....	28
3.1 Katolická církev	28
3.2 Českobratrská církev evangelická	32
3.3 Církev bratrská.....	36
4 Výzkum postojů k homosexualitě.....	39
4.1 Struktura a metodika výzkumu.....	39
4.2 Všeobecný postoj a pohled na homosexualitu.....	41
4.3 Teologický pohled.....	44
4.4 Pastorační postoj.....	48
4.5 Všeobecné vyhodnocení postojů zkoumaných církví.....	51
Závěr.....	53
Seznam literatury.....	55
Přílohy.....	59

Úvod

Homosexualita je v dnešní době opravdu velmi populárním a diskutovaným tématem, které se rozebírá nejenom v médiích, ale i na půdě církevní. S určitým ponořením se do této problematiky zjistíme, že žijeme v době, kde se zbyvajících tradičních hodnoty a etické normy boří. To, co bývalo dříve tabu, je dnes věcí veřejnou a možná někdy i propagovanou. Lidé začínají posouvat své hranice a otevírat se věcem, které mohou do budoucna způsobit i mnoho zranění. Právě mezi takové velké posuny v posledních třiceti letech patří změna pohledu na homosexualitu.

Z problému homosexuality, která kdysi bývala potlačována či utajována, se stalo něco, co se hlásí o rovnoprávnost, nebo se dokonce propaguje.¹ A právě z těchto změn nám vyvstává spousta otázek. Myslí to lidé propagující homosexualitu vážně, bojují za lidská práva utlačované menšiny, nebo je to cílevědomý a systematický boj určité zájmové skupiny? Na tuto otázku se snaží odpovědět i samotní křesťané a církve. V rámci své práce bych proto ráda pojednávala o tom, jaký postoj k problematice homosexuality zastávají u nás církve tří odlišných tradic, a to katolické, evangelické a evangelikální.

Dle mé hypotézy u každé zkoumané církve je její etický postoj k homosexualitě a pastorační přístup ovlivněn způsobem výkladu Bible, vztahem k jejím vlastním tradicím, historii, vnímání daru lidské sexuality a také vztahem k novodobým vědeckým poznatkům.

Úvodní část své práce věnuji v první kapitole definici a historii homosexuality. Ve druhé, navazující kapitole se v kontextu křesťanské etiky zaměřuji na tradice zkoumaných církví a pojetí samotné lidské sexuality u těchto církví dle dostupných zdrojů.

Další, třetí a čtvrtá kapitola popisuje již samotné oficiální postoje církví k homosexualitě na základě oficiálních vyjádření církví a postoje jejich duchovních. Etické postoje duchovních, jako kazatelů, farářů a členů teologických fakult a škol jsem porovnávala nejen s tradicemi a biblickou interpretací, ale i s oficiálním stanoviskem dané církve.

---

1 Např. film *Zkrocená hora* (2005), dále Stott, John R.: *Homosexuální partnerství?*, str. 5.

Úvod

Má práce se nesnaží nalézt jediný pravý biblický pohled na homosexualitu a prohlásit jej za správný, ale snaží se ukázat, jaké postoje zaujímají dnešní církve a její duchovenstvo, a kriticky zhodnotit, proč tomu tak je, že jsou tyto postoje někdy odlišné a dále nastínit, co mají tyto postoje společné.

V rámci své práce jsem použila metodu kritického vyhodnocení textů a knih zabývajících se danou problematikou a sběr informací formou dotazníků, které jsem vyhodnotila ve čtvrté kapitole.

1 Homosexualita

V této kapitole se budu zabývat základními pojmy homosexuality, možnostmi jejího vzniku, diskutovanými tématy v souvislosti s homosexualitou a jejím historickým kontextem.

1.1 Definice homosexuality

„Homosexualitou rozumíme trvalou citovou a erotickou preferenci osob stejného pohlaví. Je to celoživotní, neměnný a nezvolený stav, charakterizovaný tím, že jeho nositel je pohlavně přitahován a vzrušován převážně či výlučně osobami stejného pohlaví.“²

Slovo homosexualita pochází z řeckého slova *homos* (stejný) a latinského *sexus* (pohlaví) a znamená tedy náklonnost ke stejnému pohlaví. Člověk s homosexuální orientací vnímá své erotické touhy a představy k lidem stejného pohlaví jako přirozené.

Homosexuální založení se obvykle projevuje celoživotně v citové a vztahové rovině. Za příznivých okolností bývá spojeno se schopností vytvářet plnohodnotný citový vztah s osobou téhož pohlaví, který je srovnatelný s citovými vztahy heterosexuálů.

Slovem *homosexualita* bývají někdy označovány i

- tzv. **homosexuální chování**, míněn například pohlavní styk mezi osobami stejného pohlaví, často bez ohledu na souvislost s homosexualitou v prvním významu,
- **homosexuální identita, orientace** – označení nebo sebeoznačení nějakého člověka kvůli jeho náklonnosti ke stejnému pohlaví.
- **registrované partnerství**, život osob stejného pohlaví ve vztahu blízkému vztahu osob různého pohlaví.³

2 Brzek, Pondělíčková 1992, napsáno v knize Janošová, Pavlína: Homosexualita v názorech současné společnosti, str. 13

3 Encyklopedie Wikipedia CS, Homosexualita, internetový zdroj <http://cs.wikipedia.org/wiki/Homosexualita>, publikováno 1.11.2008

1.2 Vznik homosexuality

I když je dnes věda na vysokém stupni poznání, stále neexistuje jasná teorie o vzniku a příčinách homosexuální orientace. Existuje řada publikovaných teorií vzniku homosexuality, uvádím zde čtyři nejznámější:

- Teorie o dědičnosti homosexuální orientace, která mluví o podílu genetických dispozic ovlivňujících vznik homosexuality. Existují tři hlavní studie snažící se dokázat tuto teorii:⁴
  - studie na dvojčatech
  - studie genových vazeb
  - studie mozku zemřelých homosexuálů.
- Teorie o vlivu vývoje lidského plodu v prenatálním období, zde se mluví o 4. - 6. měsíci plodu, kde probíhá sexuální rozlišení centrální nervové soustavy a kde dojde k nevyváženému přísunu hormonů do center zodpovědných za sexuální orientaci. Výsledkem je homosexualita.
- Teorie o vlivu výchovy a rodinného prostředí - pokládá za příčiny mužské homosexuality přítomnost dominantní matky a absenci silného otcovského vzoru v dětství.
- Teorie vlivu sexuálního zneužití připouští vznik ženské homosexuality vlivem negativního sexuálního zážitku (předčasný sex, znásilnění apod.).

Na základě poctivého a detailnějšího zkoumání těchto teorií nelze plně vysvětlit příčinu homosexuality postavené pouze na jedné z nich.⁵

Hnutí za práva homosexuálů se snaží propagovat teorie o dědičnosti a předurčenosti homosexuality⁶, zatímco odpůrci z řad konzervativních křesťanů rádi zdůrazňují vliv prostředí jedince na vznik homosexuality.

MUDr. Štěpán Rucki se domnívá, že pravda se zdá být někde uprostřed. O tom, zda někdo bude homosexuálem či nikoliv, rozhoduje nejen určitá dě-

4 Rucki, Štěpán, Rodí se homosexuálové jako takoví?

5 Kolektiv autorů, Homosexualita a křesťanská antropologie, str. 19, Rucki, Štěpán, Homosexualita: normální varianta lidského chování?, str. 19

6 Rucki, Štěpán, Homosexualita: normální varianta lidského chování?, str. 10

1.2 Vznik homosexuality

dičná dispozice (která je střízlivě odhadována na 25 procent), ale také mnoho dalších psychických, kulturních a společenských činitelů. O uplatnění genetické dispozice rozhodují např. vztahy v rodině (negativní vztah k otci), odmítnutí vrstevníky, pohlavní zneužívání v dětství, svedení na tuto cestu v časném věku a zřejmě mnoho dalších vlivů. To však jen dokazuje, že vznik homosexuality není tak jednoduchý a přímočarý, jak to někteří odborníci dnes líčí, když prohlašují, že se homosexuálové již takto narodí.⁷

1.3 Diskutovaná témata v souvislosti s homosexualitou

„Coming out (of the closet) (z angl. ven (ze skříně)) je v širším smyslu označení procesu, během kterého člověk rozpoznává a akceptuje svoji menšinovou sexuální orientaci („coming out před sebou samým“). V užším smyslu se tento termín používá pro okamžik, kdy se osoba se svojí orientací dobrovolně svěří jiným osobám (rodině, přátelům, známým, spolupracovníkům), veřejně ji deklaruje nebo svoji orientaci přestane tajit před svým okolím.“⁸

Tento proces je podporován hnutím homosexuálů jako důležitý krok k přijetí vlastní homosexuální identifikace a bývá většinou spojován s předpokladem, že homosexuální orientace je předurčená a přirozená a tuto přirozenou orientaci v sobě člověk identifikuje.

Server 004.cz uvádí odlišné způsoby chování homosexuálně orientovaných lidí v oblasti sexuální orientace: „Většina lidí se chová celý život v souladu se svou sexuální orientací a identifikací. U homosexuálů to už nebývá tak jednoduché. Někteří z nich své zaměření nerozpoznají po celý život, mohou se cítit heterosexuálními a také tak žijí. Jiní si sice uvědomují své zaměření, ale nechtějí se s ním smířit a odmítají homosexuální pohlavní styk. Další pak z nejrůznějších důvodů navazují vztahy s oběma pohlavími a hodnotí se sami jako bisexuální nebo někdy i heterosexuální. Jsou i tací, kteří spí jen se stejným pohlavím, přesto se nehodnotí jako homosexuální.“⁹

7 Rucki Štěpán, Rodí se homosexuálové jako takoví? Časopis Světlo

8 Encyklopedie Wikipedia CS Otevřená encyklopedie, Coming out

9 Server 004.cz, Co je Coming out, internet

1.3 Diskutovaná témata v souvislosti s homosexualitou

Téma coming out je ovšem napadnutelné v případě, že připustíme více vědeckých hypotéz o vlivu okolí na rozvinutí homosexuální orientace a fakt, že orientace není pouze vrozená. Gerard J.M. Van Aardweg k tomuto uvádí: „Toto sebeoznačení (coming out) je silně podporováno propagandou, že mnozí lidé 'jsou' prostě takoví. Často však, možná ve většině, není homosexuální orientace dána konstantně.“¹⁰

Potom právě proces identifikace homosexuálů a vliv okolí, že homosexualita je přirozená, může spustit genetické dispozice u jedince, který by dle přirozeného Božího řádu zůstal heterosexuálním.

Vliv debat na to, co je, či není přirozené (dispozice, Boží řád) se projevuje v etických postojích církví, které jsou dále popsány v mé práci.

1.3.1 Registrované partnerství

Registrované partnerství je zákonný institut, který upravuje soužití dvojic stejného pohlaví. V České republice toto soužití upravuje zákon o registrovaném partnerství č. 115/2006 Sb., který řeší uzavírání partnerství, podmínky pro jeho zrušení nebo zánik, vzájemné majetkové vztahy partnerů, jejich práva a povinnosti vůči sobě navzájem, vůči institucím a vůči státu. Zákon o registrovaném partnerství dává gay a lesbickým párům právní jistotu v právním řádu České republiky.¹¹

V ČR byl návrh zákona č. 115/2006 Sb. o registrovaném partnerství schválen poslaneckou sněmovnou 16. prosince 2005, ale prezident republiky Václav Klaus zákon vetoval. Veto bylo nakonec přehlasováno poslaneckou sněmovnou dne 15. 3. 2006. Zákon o registrovaném partnerství nabyl účinnosti dne 1. července 2006.

Zákon zejména upravuje u registrovaných osob:

- Zastupování druhé osoby
- Vyživovací povinnost během trvání RP - obdobně jako při trvání manželství dvou osob
- Majetkové vztahy

¹⁰ Aardweg, Gerard J.M. Van, *Terapie homosexuality - Rádce pro postižené a poradce*, str. 21

¹¹ Partnerství.cz – <http://www.partnerstvi.cz>

1.3 Diskutovaná témata v souvislosti s homosexualitou

- Nájem bytu
- Vyživovací povinnost po skončení RP - obdobně jako po skončení manželství dvou osob
- Dědění a právo domáhat se ochrany osobnosti
- Informace o zdravotním stavu - Partnerka či partner má právo znát informace o zdravotním stavu své nemocné partnerky / svého nemocného partnera.
- Institut osoby blízké
- Zaměstnanost a hledání zaměstnání
- Společně posuzované osoby - např pro účely poskytování některých sociálních dávek (zejména státní sociální podpora)
- Daňové řízení
- Živnostenské podnikání
- Důsledky v trestním právu

Zastánci registrovaného partnerství přijetí tohoto zákona vnímají jako odstranění diskriminace homosexuálních občanů, kteří chtějí spolu žít a budovat svůj vztah. Kritikové zákona, kteří byli nejen z řad církevních kruhů, poukazovali zejména na negativní dopad zákona na tradiční rodinu, jako základ státu.

Konzistentní argumentaci proti zákonu formuloval prezident Václav Klaus v rámci veta tohoto zákona, jehož postoj podpořil i jeho dlouholetý rival Tomáš Halík¹². Z tezí prezidentovy argumentace vybírám:

„Neobstojí ani argument, že jde o zákon, který, jak říkají jeho obhájci, 'jedněm prospívá a ostatním v ničem neškodí'. Je to zákon, který se dotýká základních hodnot, tradic a uspořádání celé naší společnosti. Je to zákon, který se svým dopadem dotýká všech členů společnosti, nikoli pouze těch, kteří usilují o toto registrované partnerství.“¹³

12 MFD, Tomáš Halík děkuje Klausovi za veto a navrhuje obecnější zákon o soužití pečujících osob, [[www.christnet.cz]]

13 Aktuální tiskové zprávy pražského hradu, Prezident vetoval zákon o registrovaném partnerství

1.3 Diskutovaná témata v souvislosti s homosexualitou

Touto základní hodnotou, které registrované partnerství škodí, je míněna zejména rodina, jako základní buňka lidské společnosti: „Právě v dnešní době, která bývá charakterizována krizí rodiny, rozpadem rodinných hodnot (nezbytných pro řádnou výchovu dětí), vysokou rozvodovostí a rostoucím počtem dětí vyrůstajících v neúplných rodinách (tedy bez příkladu přirozených vzorců chování rodičů, jejich řádné výchovy a orientace ve světě dospělých), je udržení exkluzivity rodinných vztahů tak důležité.“¹⁴

Dále prezident Václav Klaus poukazuje na to, že zákon o registrovaném partnerství je nepřijatelným zvýhodněním jedné skupiny občanů země oproti skupinám jiným, aniž by bylo zdůvodněno, proč by tato skupina osob měla být státem preferovaná.

Zákon v současnosti je dle gay lesbických hnutí stále nedostatečný a usilují zejména o možnost adopce dětí homosexuálními páry a umělého oplodnění lesbických žen žijících v registrovaném partnerství.¹⁵

K otázce adopce dětí homosexuálními páry se v současnosti vedou ve společnosti debaty. „Zastánci adopce homosexuálními páry argumentují většinou tím, že by dětem bylo u dvou otců či matek, které je budou mít rády, postarají se o ně a zajistí je, lépe než v ústavech. Odpůrci naopak tvrdí, že chlapci a děvčata budou žít v 'nenormálním prostředí' a neuvidí tradiční mužské či ženské vzory.“¹⁶

Adopce dětí či osvojení partnerových potomků podle serveru www.partnerstvi.cz¹⁷ umožňuje v Evropě Británie, Dánsko, Island, Německo, Nizozemsko, Španělsko, Švédsko a Belgie.

V rámci své práce se tedy zejména v dotaznících zaměřím i na pohled církve na tento již platný zákon v jeho současné podobě.

---

14 Aktuální tiskové zprávy pražského hradu, Prezident vetoval zákon o registrovaném partnerství

15 Lidové Noviny, Návrh expertů Stehlíkové: adopce dětí homosexuály, 26. února 2008, ČTK

16 <http://www.004.cz/view.php?cislocianku=2006042301-registrovane-partnerstvi-adopce-pruzkum>

17 Partnerství.cz – <http://www.partnerstvi.cz>

1.3 Diskutovaná témata v souvislosti s homosexualitou

1.3.2 Otázka změny homosexuálního chování a orientace

V odborných kruzích je diskutovaným tématem otázka změny homosexuální orientace na heterosexuální.

V roce 1992 vznikla ve Spojených státech odborná společnost National Association for Research and Therapy of Homosexuality – NARTH (Národní společnost pro výzkum a terapii homosexuality¹⁸) jako reakce na pokusy Americké psychiatrické společnosti prohlásit léčbu homosexuality za porušení odborného postupu v psychiatrii, a to dokonce i v těch případech, kdy je to na vyslovenou žádost klienta. Pod vedením Dr. J. Nicolosiho zveřejnila společnost NARTH v roce 1997 rozsáhlou studii s názvem "NARTH's 1997 Survey on Change", která ukazuje na poměrně vysokou úspěšnost tzv. reparativní terapie u mužské homosexuality. Tento výzkum zahrnující 882 účastníků a dokumentuje možnosti ovlivnění a změny sexuální orientace u značné části zkoumané populace. Svědectví mnoha bývalých homosexuálů (ex-gayů) na celém světě dokazují, že změna je v mnoha případech možná, i když je někdy obtížná. Tento životní styl je často hluboce zafixován v myšlení i v mozku člověka. Lidé, kteří se cítí zotročení tímto způsobem života, vyžadují často dlouhodobou pastorační péči.

Většina zdravotnické veřejnosti z řad psychologů, sexuologů či psychiatrů snahy o změnu sexuální orientace i chování homosexuálů odmítá a považuje je za překonané.¹⁹ V posledních letech se množí hlasy o nebezpečných následcích těchto pokusů a dokonce vznikají ex-ex gay hnutí (beyond ex-gay), které se zabývají terapií a léčbou následků tzv. terapie homosexuality.²⁰

Tzv. "reparativní terapii homosexuality" oficiálně odmítly jako nebezpečnou mj. Americká asociace psychiatrů (38 000 členů, dále jen APA), Americká asociace psychologů, Americká akademie pediatriů, nebo americká Národní asociace sociálních pracovníků.²¹ V roce 2000 APA tento jednostranný postoj korigo-

18 NARTH, <http://www.narth.com>

19 Partnerstvi.cz, Metodická kritika tzv. Léčení homosexuality, internet <http://reg.partnerstvi.cz/vh-terapie/metodologickakritika.phtml>

20 Beyond ex-gay: Stránky obětí terapie homosexuality, www.beyondexgay.com

21 Therapies Focused on Attempts to Change Sexual Orientation (Reparative or Conversion Therapies), březen 2000

1.3 Diskutovaná témata v souvislosti s homosexualitou

vala a prohlásila, že dosud nebyla vědeckými studii zřetelně prokázána úspěšnost ani škodlivost reparativního léčení.

Reparativní terapie má v určitých případech svůj účinek a zdá se odvážné ji zavrhnout s tvrzením, že neexistují důkazy pro její úspěšnost a existují důkazy o její škodlivosti. Dle studie Roberta L. Spitzera jsou důkazy k úspěšnosti reparativní terapie na stejné metodické a vědecké úrovni jako důkazy ukazující na její škodlivost.²²

1.4 Historický kontext homosexuality

V rámci této podkapitoly bych ráda popsala historické pohledy na homosexualitu. Vzhledem k tomu, že různé tyto historické pohledy se citují a odkazují v postojích i dnešních církví, věnovala jsem historii větší pozornost.

1.4.1 Starověk

Ke zlatému období homosexuality patřila doba starého Řecka. Zde byl homosexuální styk dospělého muže s dospívajícím chlapcem běžným a pevně se věřilo, že muž tímto předává chlapci sílu a mužnost. Ve vyšších vrstvách si starší muži vyhledávali a vydržovali své mladé milence a pomáhali jim k společenskému vzestupu. Převládal názor filosofa Platona, který poukazoval na to, že vztah muže s mužem může mít vyšší souznění než vztah ženy s mužem. Dále se hovoří o básnířce Sapfo, která je známa pro jediný známý případ lesbické lásky a to jako žena, která založila dívčí básnířskou školu na ostrově Lesbos a kvůli tomu opustila svou rodinu a na tento ostrov se odstěhovala.

Zavítáme-li do Říma, zde byla zpočátku homosexualita vnímána jako „řecký zvyk“ a to velmi benevolentně např: armáda přijímala přednostně dvojice mužských milenců. Postupem času začala být homosexualita přijímána jako „nedostatek mužnosti“ a byla v římské říši potlačována.

1.4.2 Středověk

Ve středověku z velké části církev čerpala z dob církevních otců a své učení od tohoto jen dále rozšiřovala. „Všichni církevní otcové, přes zřetelné

---

22 Robert L. Spitzer, Can Some Gay Man and Lesbians Change Their Sexual Orientation

1.4 Historický kontext homosexuality

odlišnosti v argumentaci, ostře odmítají homosexuální chování. Homosexualita a perverze se v teologických hodnoceních nerozlišuje.²³

V pozdním středověku a novověku církev hleděla na homosexuální praktiky a jiné nemanželské vztahy s nedůvěrou, která mnohdy nabívala podoby diskriminace nebo tvrdé represe. Tento postoj u některých církví se může projevovat až dodnes.

Homosexuálními hříchy se nejvíce zabývají zpovědní knihy a knihy o pokání. Je v nich jasně ukázáno na to, že veškeré homosexuální praktiky byly v této době odmítány. Také závěry všech známých koncilů a synodů odsuzují všechny nutkavé úchyly, kam patřily jak homosexuální, tak heterosexuální hříchy. Tyto hříchy byly trestány a tresty byly rozlišovány jako kasuisticky možné skutky podle místa, času a osoby. Co se tehdy považovalo za úchytku a co za homosexuální jednání, je obtížné dnes zjistit. Termíny homosexualita či perverze nebyly tehdy známé.²⁴

Ve středověku se používal pro homosexualitu starozákonní název *sodomie*, a pro styk se zvířaty termín *bestialita*. To jsou asi nejčastěji zmiňované nutkavé úchyly, které odporují Božímu stvoření. „Nejdůležitější postoje, které se vztahovaly k otázce nutkavých úchytek (v první řadě sodomie), vyjádřili papež Lev IX., Anselm z Canterbury a III. a IV. lateránský koncil. Rovněž papežové, teologové a koncily vycházejí ve svém odmítnutí sexuálních odchylek – stejně jako už církevní otcové – z řádu stvoření a založili svůj názor na přirozeném právu odvozeném z tohoto řádu.“²⁵

První řazení sexuálních úchytek v dějinách můžeme vidět u znamenitého myslitele středověku Tomáše Akvinského, který odkazuje na právo přirozenosti, které je zdůvodněno rozumem (pochopením) a stvořitelským řádem. Celé toto zjednodušující zjištění se týká sexuálních úchytek, ke kterým Akvinský přidává svou argumentaci následujícím způsobem: „jelikož je pohlavní styk od přírody zaměřen na plození a rozmnožování, jsou tedy logicky všechny

23 Kolektiv autorů, Handbuch der Christlichen Ethik, str. 182

24 Kolektiv autorů, Handbuch der Christlichen Ethik, str. 182

25 Kolektiv autorů, Handbuch der Christlichen Ethik, str. 182 - 183

1.4 Historický kontext homosexuality

sexuální akty, které tohoto cíle – z jakéhokoli důvodu – nedosahují contra naturam.²⁶

1.4.3 Novověk

Zde se začínáme setkávat s fenoménem, který se započal již dříve. Postoje církve, které se vyjadřovaly k různým problematikám, se začaly stávat postojem také státu. Hříchy již nebyly souzeny pouze v oblasti křesťanské církve, ale tomuto církevnímu řádu podléhali také všichni obyvatelé „křesťanského“ státu.

Počátkem novověku nebyla homosexualita teoreticky tolerována nikde, ale zmínky o její existenci se začaly postupně více objevovat na veřejnosti. Teprve ale 19. století přineslo větší otevřenost k této problematice. „Poměrně dobře znám je milostný poměr básníků Artura Rimbauda a Paula Verlaina. Odhalení homosexuálního zaměření však stále mohlo znamenat společenské znemožnění a konec slibně se rozvíjející kariéry. Svědčí o tom případ Oskara Wilda, který byl pro homosexualitu odsouzen na dva roky vězení, bylo zakázáno prodávat jeho knihy (umělecky i lidsky jedinečné), hrát jeho hry a veřejně se o osobě autora zmiňovat.“²⁷

V době nacismu bylo s homosexuály zacházeno velmi tvrdě. Mohli si volit mezi kastrací nebo deportací do koncentračního tábora. Jednalo se tehdy více jak o 50.000 mužů obviněných z homosexuality. Byli označováni tzv. růžovým trojúhelníkem a odborné odhady ukazují na to, že tábory prošlo přes 10 tisíc homosexuálně orientovaných lidí. Již od roku 1934 byli homosexuálové evidováni v tzv. „růžových seznamech“ a byli obviňováni z „promrhání rozmnožovací síly mužů“.

Po 2. světové válce začal v Evropě postupný proces dekriminizace homosexuality. V Československu přestalo být homosexuální chování trestné v roce 1961, nadále však platil zákaz sdružování homosexuálně orientovaných lidí. Homosexuální projevy mimo soukromí byly z hlediska legislativy posuzovány jako jednání vzbuzující veřejné pohoršení. Právě nemožnost vyhledat si

²⁶ Ibid., str. 183-184

²⁷ Kolektiv autorů, Interkulturní vzdělávání I : projekt Varianty. Praha: Člověk v tísni, 2002. [online]

1.4 Historický kontext homosexuality

partnera v důstojném prostředí dostávala homosexuály do nepříznivé sociální situace a nutila je vyhledávat kontakty v městských parcích, na veřejných záchodcích a podobně. Nízká sociální úroveň takových dobrodružství se stávala příčinou četných psychosociálních problémů homosexuálů a na druhé straně v očích většinové společnosti fixovala dodnes ne zcela překonané stereotypy homosexuála jako asociála, který po nocích obtěžuje ostatní ve veřejných prostorech.²⁸

V této době došlo k celosvětovému posunu vnímání homosexuality. Na základě snahy a lobbingu homosexuálů bylo v roce 1973 vyřazena homosexualita ze seznamu psychických chorob *Americkou psychiatrickou asociací* a v roce 1992 *Světovou zdravotnickou organizací*.²⁹

Další vlna tolerance homosexuálně orientovaných osob nastala u nás v 90. letech, kdy začala vznikat řada sdružení a klubů pro homosexuály a tímto se jejich tolerance více prosazovala. Od roku 1996 probíhaly spory o zákoně registrovaného partnerství a v tomto roce byl první návrh zákona odmítnut. Návrh registrovaného partnerství byl roku 1994 doporučen členským zemím Evropským parlamentem. K přijetí zákona došlo u nás po několika neúspěšných pokusech v březnu roku 2006.

---

28 Kolektiv autorů, *Interkulturní vzdělávání I : projekt Varianty*. Praha: Člověk v tísní, 2002. [online]

29 Wikipedia CS, Homosexualita, <http://cs.wikipedia.org/wiki/Homosexualita>

2 Představení vybraných církví a jejich postoje k lidské sexualitě

V rámci této kapitoly bych ráda čtenáře práce seznámila s církvemi působícími v České republice, u nichž jsem zkoumala jejich postoje k problematice homosexuality. U uvedených církví si všímám zejména jejich historie, tradic, etiky a postojů k samotné lidské sexualitě, které je potřeba definovat k správnému pochopení postojů církví k homosexualitě.

2.1 Etický postoj k sexualitě

Sexualita je významnou součástí našeho života. Každý ji pocítuje a každého se dotýká a právě také to, jakým způsobem lidskou sexualitu chápeme, určuje naše etické postoje k ní.³⁰

Etika je vědecká reflexe morálního chování a mravního jednání a úsudku (hodnocení, posuzování) z perspektivy toho, co je správné a dobré. Pokouší se formulovat, jak má člověk dobře žít, co je třeba dělat, jak a podle čeho se rozhodovat.³¹

Etika předpokládá hledání a vyžaduje sdílení, nikoli předem hotových a správných názorů, které by nám vzaly naši odpovědnost za vlastní rozhodnutí.

Křesťanská etika je reflexe morálních hodnot v kontextu křesťanského učení o Bohu, stvoření, člověku a přírodě.³² Křesťanskou etiku odlišuje od ostatních etik její základ: křesťanské etické jednání nevede k ospravedlnění(u Boha), nýbrž z něho vychází, skrze přijetí víry v milost Ježíše Krista.³³

Takto popisuje Benedikt XVI. (tehdy ještě kardinál) samotnou víru jako etické jednání: „Křesťanská víra znamená svěřit se životnímu smyslu, který nese mne i celý svět, přijmout jej za pevný základ, na kterém mohu pevně stát. Můžeme to vyjádřit i jinak: Křesťansky věřit znamená přijímat svojí existenci jako odpověď na slovo jako logos(Kristus), který nese a drží vše. Znamená to

30 Kolektiv autorů, Problematika homosexuálních vztahů, str. 49

31 Milfait René, skripta k předmětu Morální teologie, Jabok, 2007

32 Kolektiv autorů, Blackwellova encyklopedie moderního křesťanského myšlení, Etika, str.109

33 Encyklopedie Wikipedia CS, Etika – Křesťanská etika

2.1 Etický postoj k sexualitě

řící své ano k tomu, že smysl života a věcí je již daný a my jej jen přijímáme a svěřujeme se mu."³⁴

Křesťané mohou morální zákon poznávat různými způsoby: prostřednictvím Bible, působením Ducha Svatého, skrze církevní tradice nebo skrze svědomí.³⁵ Samotné pojetí sexuality a toho, co je morální či nemorální v této oblasti, je u jednotlivých církví odlišné, stejně jako to může být u každého z nás. Každá ze zkoumaných církví hodnotí samotnou sexualitu a homosexualitu odlišným způsobem. Vykládá Bibli určitým způsobem, klade důraz na určité biblické pasáže, křesťanskou tradici, působení Božího Ducha, svědomí.³⁶

V následujících podkapitolách bych ráda popsala biblický pohled na sexualitu a pojetí sexuality u tradic jednotlivých církví, které jsou předmětem i mého následujícího zkoumání pro problematiku homosexuality. A podle mé, již zmíněné hypotézy, teologie, způsob výkladu Bible, vliv tradice či nových poznatků ovlivňují významně i etický postoj k problematice homosexuality, který může být u zkoumaných církví díky tomu mnohdy odlišný.

2.2 Katolická církev

Tato kapitola se snaží ukázat z čeho katolická církev a její morálka vychází, jak nahlíží na lidskou sexualitu a co je podstatou lidské sexuality.

2.2.1. Tradice katolické církve

Protože slovo katolický znamená obecný, měli bychom přesněji mluvit o zbožnosti a církvi u nás nejrozšířenější, a to římsko-katolické, tj. církve, která uznává přední postavení římského biskupa – papeže. Papežova role a pravomoci dnes zůstaly jednou z nejvýznamnějších charakteristik, které ji odlišují od jiných církví.³⁷

Katolická církev se dle výnosu Tridentského koncilu (1545-1563) opírá o Bibli, ale současně také o starou církevní tradici, jak se vytvořila v prvních

---

34 Ratzinger Josef, Úvod do křesťanství, str. 31

35 Encyklopedie Wikipedia CS, Etika - Náboženství a etika

36 Trojan, Jakub S., Teologická etika jako věda

37 Vojtíšek Zdeněk, Encyklopedie náboženských směrů v České republice; str. 32, Římskokatolická církev

2.2 Katolická církev

staletích. K této tradici, která není dle protestantských církví v Bibli explicitně zachycena, patří například již zmíněná role papeže, úcta ke svatým, k Panně Marii, autorita biskupů, způsob slavení večeře Páně (eucharystie), vznik ostatních svátostí, atd.³⁸ Všechny tyto věci, které nejsou v Bibli výslovně ustanoveny, protestantské církve většinou nepovažují za důležité a zpravidla je odmítají.

Římsko - katolická církev sama sebe chápala jako právoplatnou pokračovatelku Kristovy církve. Ostatní církve byly pro ně odloučenými společenstvími, kterým nemůže být v plném slova smyslu přiznán statut církve. Budoucí jednotu církví byla chápána jako návrat odloučených bratří a sester do obecné, tj. katolické církve. Tento stav byl změněn na II. vatikánském koncilu výnosem *Unitatis Redintegratio*³⁹, který upravuje ekumenismus zejména s východními ortodoxními církvemi. Encyklika *Ut Unum Sint* z roku 1995 vydaná Janem Pavlem II. upravuje i vztah k protestantským církvím. Tento posun u katolické církve je významným krokem pro ekumenu a dialog mezi katolickou církví a jinými církvemi.

2.2.1 Význam lidské sexuality jako *Imago Dei*

Sexualita má svůj původ ve stvoření. Základním údajem je Boží stvořitelský plán, a tím je stvoření člověka k obrazu Božímu, jak se píše v Bibli v Gn 1,27: „Bůh stvořil člověka, aby byl jeho obrazem, stvořil ho, aby byl obrazem Božím, jako muže a ženu je stvořil.“

Bůh stvořil muže a ženu jako trojjediný Bůh, jako *Communio Personarum* a jeho úmyslem bylo, aby muž a žena toto *Communio Personarum* tvořili také. „Jako duch v těle, to znamená jako duše, která se v těle projevuje, a jako tělo, které je oživeno nesmrtelným duchem, je člověk v této jednotné celistvosti povolán k lásce“.⁴⁰

Sexuální sjednocení bylo stvořeno k tomu, aby v něm muž a žena odráželi vnitřní jednotu Stvořitele. Tím, že je sexualita ve své podstatě obrazem božské-

38 Vojtíšek Zdeněk, Encyklopedie náboženských směrů v České republice; str. 32-33, Římskokatolická církev

39 Pavel VI., *Unitatis Redintegratio*, Vatikán 21.11.1964

40 Jan Pavel II., *Familiaris Consortio*, Řím, 1980, kapitola č. 11

2.2 Katolická církev

ho bytí člověka, je ukázáno na to, že se evidentně jedná o něco dobrého a pozitivního.

Muž a žena byli stvořeni k tomu, aby ve svém vztahu zakoušeli radost a rozkoš, kterou smějí a mají prožívat. „Jako tedy vychází Duch Svatý ze vzájemného splynutí Otce a Syna, tak analogicky vzniká nová lidská osoba z milujícího odevzdání se muže a ženy jeden druhému“.⁴¹

Dle encykliky *Humanae Vitae* je velkým omylem, když se lidé domnívají, že sex je tu pro zábavu ve volném čase a také je nesprávné, stává-li se sex tzv. spotřebním zbožím. V sexualitě se nejedná čistě jen o biologický proces, ale sexualita se dotýká nejnítější podstaty člověka, kde dochází ke zpodobnění se s Bohem a jeho důstojností.⁴²

Aby používání pohlavní síly odpovídalo důstojnosti člověka a jeho zdokonalení, je třeba splňovat dvě podmínky⁴³:

- 1) Láskyplné společenství manželů, ve kterém jsou si manželé sexuálně oddáni, musí být projeveno osobním oddáním se muže a ženy: řeč duše musí odpovídat řeči těla.
- 2) Musí být otevřené k předání života. Z tohoto bodu plyne tradice zákazu používání antikoncepčních metod.

Katolický pohled zdůrazňuje církevní učení o spojení muže a ženy a říká, že v manželství má být sexualita prožívána způsobem, který určil Bůh, a který je k člověku důstojným. Veškerá mimomanželská sexuální aktivita odporuje významu lidské pohlavnosti. Jedná se např. o mimomanželské vztahy či masturbaci. Tento význam může být porušen i v rámci manželství. Příkladem jsou ztráta lásky k partnerovi, používání antikoncepčních prostředků, či nepřirozený styk. Podobnost člověka s Bohem je těmito formami využívání pohlavní síly vzdálena a neslouží k blahu a zdokonalení člověka.⁴⁴ Z morálně teologického hlediska jsou tyto formy odmítány, neboť se přičií lidské důstojnosti.

41 Laun Andreas, *Homosexualita z katolického pohledu*, str. 187

42 Encyklika *HUMANAE VITAE*, II. kapitola

43 *Ibid.*

44 *Ibid.*

2.3 Českobratrská církev evangelická

2.3 Českobratrská církev evangelická

V následujícím oddíle se budu věnovat popisu hlavních pilířů Českobratrské církve evangelické(ČCE) a jejímu vnímání lidské sexuality, ze kterého dále vychází postoj k homosexualitě.

2.3.1 Tradice ČCE

Církev navazuje na tradice církve evangelické augsburského (luterského) i helvetského (reformovaného) vyznání. Augsburské i helvetské církve byly v českých zemích jediné dvě protestantské církve povolené Tolerančním patentem roku 1781. Požadavky unie evangelických sborů obou vyznání se silně ozvaly již v roce 1848, ke sloučení českých sborů však došlo až po vyhlášení Československé republiky, a to svobodným rozhodnutím zástupců všech českých sborů na generálním sněmu v prosinci 1918. Nově vzniklá unie kromě svých augsburských a helvetských tradic sama sebe chápala i jako pokračovatelku tradice české reformace, husitského hnutí, církve podobojí i Jednoty bratrské.⁴⁵

Evangelická zbožnost buduje víru na osobním vztahu k Bohu. Každý věřící je před Bohem zodpovědný sám za sebe. Člověk není spasen svou poslušností církvi, ale vlastní vírou v Boží milost v Ježíši Kristu. Církev lidem radí a vede je k tomu, aby důvěru, kterou jim Bůh dal, mohli naplnit co nejlépe a nepromarnili tak příležitost, která jim byla dána.

Evangelická církev si netroufá k Bibli už nic přidávat. Pokud tak činí, nepovažuje tyto věci za zásadní a je možné je po dohodě měnit. Důležité je pro tuto církev poznávání Božího Ducha promlouvajícího skrze Boží Slovo více, než tradice či předpisy. Uvádím zde text Karla Bartha, švýcarského evangelického teologa.

„Musíme zajisté položit rozhodující váhu na otázku, jsme-li poslušní Božího přikázání, a tedy vskutku na otázku posvěcení těch, kteří se pouštějí do budování církve. Ale musíme si jednou pro vždy ujasnit, že naše skutečné posvěcení se děje Slovem a Duchem Božím, a tedy není ponecháno naší libovůli a tedy není možno je opatřiti zachováváním kázeňských předpisů a řeholí, které

---

45 Filipi Pavel, Křesťanstvo, str. 23

2.3 Českobratrská církev evangelická

jsme si sami vyvolili - i kdybychom je byli vytrhli ze samé bible. A musíme také nechat otevřenou možnost, že Boží Slovo a Boží Duch povede lidi podle své vlastní moudrosti a trpělivosti třeba i docela jinými cestami, než jsou ty, po kterých dosud chodili lidé podle nějakého našeho pojmu 'dobří': 'ovoce Ducha' je ovoce Ducha, a Duch kam chce, věje! Co je spravedlnost, pokoj a radost v Duchu svatém, tomu se musíme vždy znovu učit."⁴⁶

Z výše uvedeného textu vyplývá neustálá snaha nejenom Českobratrské církve evangelické o hledání Boží pravdy, a Božího Ducha. Tento postoj k Písmu se velkou měrou projevuje v postojích této církve jak k lidské sexualitě, tak i homosexualitě, jak se v následujících kapitolách zmiňují.

2.3.2 Pohled na sexualitu u ČCE – Sexualita jako Boží dar

Evangelická církev nevnímá sexualitu jako neoddělitelnou aktivitu od plození dětí, ale více vidí reformátorský důraz i v prokázání si vzájemné blízkosti partnerů formou sexu.⁴⁷

Na rozdíl od ostatních církví v České republice nevnímá ČCE sexualitu před manželstvím negativně. Je zde patrný určitý posun v postojích v otázce předmanželského sexu na rozdíl od jiných protestantských církví.⁴⁸

„Křesťanská etika donedávna vztahovala sexualitu výhradně k manželství a zde spatřovala její těžiště a cíl. Lidská sexualita však zabírá širší pole, než jakého se týká manželství. Církevní morálka někdy hleděla na člověka stojícího mimo manželství jako na toho, kdo ještě není v manželství, a sexualitu před manželstvím nedokázala pojmut pozitivně, nýbrž ji stíhala pouze zákazy či varováním. Sexualita v celé její skutečnosti je Božím darem.“⁴⁹

Manželství dle ČCE má být uzavíráno jako vztah na celý život, ale nemělo by se bránit rozchodu manželů a rozvodu manželství s odkazem na jeho nerozlučitelnost. „Tradičně se připouští jako možný důvod rozluky nevěra jednoho z partnerů, sňatek s pohanem. Rozvod, stále výjimečné opatření, v dnešní době

46 Barth Karl, Bohoslovecké předpoklady pro výstavbu církve, str. 36

47 Kolektiv autorů, Problematika homosexuálních vztahů, str. 50

48 Ryšavý Dan, Manželství a rodina v materiálech XIX. a XXXII. synodu ČCE, str. 2

49 Poradní teologický odbor ČCE, K otázkám manželství – 5.1

2.3 Českobratrská církev evangelická

může mít uznávány mnohé další důvody, protože vztah mezi manžely je chápán více jako osobní a méně jako instituce“.⁵⁰

ČCE ve svém postoji částečně relativizuje sexuální určenost člověka, která má být projevena manželským spojením muže a ženy, které je popisováno v Novém zákoně.⁵¹ Tato relativizace vede k závěru, že sexuální orientace není určujícím měřítkem pravého lidství. „Tímto měřítkem je podle zvěsti Nového zákona pouze Kristus sám, pravé lidství je v něm darované.“⁵²

2.4 Evangelikální církve – Církev bratrská

Za evangelikální církve, které vychází nejen z probuzeneckého pentekostálního hnutí z druhé poloviny 19. století, se dnes považují i církve, které nutně nebyly s touto tradicí spojeny. Z letničních církví jsou to například Apoštolská církev a Slovo Života, z evangelických Slezská církev evangelická a.v., které jsou členy evangelikální aliance v ČR⁵³. Jako zástupce církví sdružených v evangelikální alianci jsem zvolila Církev bratrskou, která vychází z evangelikální tradice.

2.4.1 Tradice Církve bratrské

Ve vztahu k Církvi bratrské se dá hovořit o dvou typech tradice. Za více než 120 let trvání této denominace můžeme mluvit o jakési nosné tradici, která vychází z evangelikálního (probuzeneckého) chápání Písma a promítá se do praktického života církve.

Evangelikální křesťanství charakterizuje důraz na osobní prožitek konverze (obrácení) od hříšného způsobu života, a z něho vyplývající vřelý vztah k osobě spasitele Ježíše Krista. Z toho se odvozuje snaha o posvěcený způsob života a entuziastická zbožnost. Duch probuzenectví není omezen na jednu církevní tradici, ale je schopen tradice prostupovat a spojovat křesťany různých tradic společnými zájmy, hlavně v misii.⁵⁴

50 Poradní teologický odbor ČCE, K otázkám manželství – 5.1

51 Kolektiv autorů, Problematika homosexuálních vztahů, str. 34-36

52 Kolektiv autorů, Problematika homosexuálních vztahů, str. 35

53 Česká evangelikální aliance, <http://www.ea.cz/>

54 Vojtíšek Zdeněk, Encyklopedie náboženských směrů v České republice; 1.4.6 Církve probuzenecké tradice

2.4 Evangelikální církve – Církev bratrská

Z tohoto pohledu stojí tradice Církve bratrské „na dvou nohách“. Jednou je reformovaná teologie s některými důrazy staré Jednoty bratrské. Druhou nohou je probuzenecká zbožnost s důrazem na osobní prožívání a sdílení evangelia Kristova, společná evangelikálním církvím.

2.4.2 Sexualita ohraničená v manželství

Dle Církve bratrské (CB) je sex ustanoven Bohem pouze jako spojení mezi mužem a ženou v manželství. Svá tvrzení Církev bratrská opírá o interpretaci řady biblických textů (Lv 20, 10; Př 7, 5-27; Řím 7, 2-3; 1 Kor 6, 16-19;). Mimomanželský sex vnímá CB jako modloslužebné zpronevření se prvotnímu Božímu plánu, který pokládá manželství za určitý druh smlouvy mezi manželi a Bohem. V tomto kontextu CB vnímá texty, v nichž se popisuje mimomanželský styk, jako odvrácení se od Boha (Iz 1, 21; Jr 2, 20; 3, 1-20; Ez 23; Oz 4,12).

V tomto pojetí Církev bratrská a ostatní církve evangelikální tradice vnímají i nepřipustný předmanželský sex. Dle této tradice sexuálním spojením dává člověk druhému i kus své duše. Bible zná pro sexuální spojení muže a ženy výraz "stát se jedním tělem" nebo "poznat se".

Osoby, které v této oblasti zhřešily, církev neodsuzuje, ale nabízí jim cestu odpuštění skrze pokání.

„Nechceme odsuzovat ty, kteří v sexuální oblasti zhřešili, ale zdůraznit, že Pán Bůh odpouští každý hřích - i v oblasti sexu. Cesta k odpuštění nicméně není v relativizování hříchu, ale skrze pokání.“⁵⁵

---

55 Rada Církve bratrské, Vyjádření Rady CB k problematice předmanželského a mimomanželského sexu

3 Oficiální postoje vybraných českých církví k homosexualitě

V rámci této kapitoly bych ráda uvedla oficiální a publikované postoje zkoumaných církví k samotné problematice homosexuality.

3.1 Katolická církev

Tato podkapitola popisuje oficiální postoje katolické církve k homosexualitě, včetně výkladu biblických textů.

3.1.1 Katolický výklad biblických textů

Výklad Bible v katolické církvi je založen na principech, které popisuje II. vatikánský koncil a Papežská biblická komise:

„Úloha závazně vysvětlit psané nebo tradicí zachované slovo Boží je svěřena pouze živoucímu učitelskému úřadu církve, jehož plná moc je vykonávána ve jménu Ježíše Krista.“⁵⁶

Dle definovaného způsobu je zřejmé, že katolická církev má odlišný přístup k výkladu a používání tradice než církve evangelické či evangelikální.

Texty k homosexualitě dle katolické církve nalezneme již ve starozákonních knihách.

V začátku knihy Genesis, kde se píše o stvoření člověka (muže a ženy), je zdůrazněno pochopení sexuality a manželství, o které se biblická nauka týkající se homosexuality opírá. V tomto pochopení sexuality je skryt podnět k plození dětí a rámec partnerských vztahů, homosexualita je v těchto kapitolách mimo hru, nejedná se zde o další variantu či alternativu stvoření. Na základě těchto textů katolická církev nemůže vnímat nauku o homosexualitě jako reakci proti tehdejšímu pohanskému kultu okolních národů⁵⁷. „To znamená, že se nesmíme na nauku o homosexualitě dívat v první řadě jako na reakci proti pohanskému kultu, ale jako na logický důsledek biblického obrazu člověka“.⁵⁸

56 Laun, Andreas, Homosexualita z katolického pohledu, str. 151

57 Helminiak Daniel A., Co vlastně Bible říká o homosexualitě?, Ohavnost v knize Leviticus, nečistota, str. 48

58 ibid, str. 151

3.1 Katolická církev

Dále katolickou církví citované oddíly z knihy Lv 18,22 a Lv 20,26 jsou často zmiňovány v souvislosti s kultickou prostitucí v oblasti Izraele jak o tom často mluví moderní exegeté. Problém zde tkví v tom, proč právě jen homosexuální chování má být dáno do souvislosti s tímto kultem a smilstvo s příbuznými a menstrujícími se k tomuto kultu nezapočítávají?⁵⁹

Vždyť právě i další kapitoly dle katolické církve jsou důkazem toho, že ne všude šlo o spojitost s tímto kultem (Lv 20).

„Spojení chrámové prostituce s homosexuálním chováním je dnes velmi sporné. Neexistuje žádný jednoznačný důkaz pro to, že bylo u Kaananců mnoho chrámové prostituce. Pokud je ale homosexuální chování dáváno do spojitosti s Kaananci, neznamená to, že to byl hřích jen proto, že bylo spojeno s kultem, a nezávisle na něm že by bylo v pořádku“.⁶⁰

Další exponovaný text týkající se homosexuality je v Genesis 19 v příběhu zničení Sodomy a Gomory. Existuje již mnoho výkladů k této pasáži a to takové, které upřednostňují teorii, že se zde jedná o porušování hostitelského práva a o projev násilí. Daniel A. Helminiak o tomto píše: „Co tedy znamenal sodomský hřích? Zneuctění a urážku cizinců. Pohanění cestovatele. Neposkytnutí pohostinství potřebným. Takový je výklad vyprávění chápaného v jeho historickém kontextu.“⁶¹ Ano, je to jedna z teorií, která vychází z židovských pramenů, ale není jediná. Katolická církev se oficiálně přiklání spíše k teorii, která poukazuje na homosexuální chování. Také Judův dopis je dle katolické tradice důkazem stejné interpretace: „Také Sodoma a Gomora a jejich sousední města jsou příkladem: podobným způsobem jako ony provozovaly smilstvo a chtěly obcovat s bytostmi jiného druhu; proto byly potrestány věčným ohněm“.⁶²

Co se týká novozákonních textů, dle katolické církve se hovoří hodně o tom, že v Novém zákoně Ježíš o homosexuálním chování nic neříká, ale apoštol

---

59 Kolektiv autorů, Homosexualita a křesťanská antropologie, str. 19

60 Laun, Andreas, Homosexualita z katolického pohledu, str. 154-156

61 Helminiak Daniel, Co vlastně Bible říká o homosexualitě?, str. 40

62 Laun, Andreas, Homosexualita z katolického pohledu, str. 154-156

3.1 Katolická církev

Pavel jej zmiňuje často. Jestli tomu bylo díky nízké četnosti homosexuality či stabilním rodinným životem ortodoxních židů, je otázkou.⁶³

Mezi často zmiňované novozákonné nejen Pavlovy oddíly patří 1. Kor 6,9/11,1, Tim 1,9n., Řím 1,18/28 a List Judův, 7. Můžeme říci, že v každém z těchto oddílů nalezneme něco k našemu tématu. Ve shrnutí se tyto argumenty opírají o zákazy homosexuálních praktik v tóře, porušení všeobecné přirozenosti sexu jako prostředku k přirozenému plození dětí a jako přečin proti víře. Katolická církev si všímá i použití různých řeckých slov proti homosexualitě, ale toto nevnímá jako argument dokazující možnost tolerance homosexuálních praktik homosexuálně orientovanými lidmi.⁶⁴ „Tento argument se opírá o tvary řeckých sloves, která Pavel používá ve svých dopisech, když píše o sexuálním chování. Přestože tyto postřehy v souvislosti s jinými argumenty považuji za velmi zajímavé, jsem raději opatrný, protože si myslím, že Pavel tvary těchto sloves neužívá vždy úplně systematicky.“⁶⁵

3.1.2 Pohled katolické církve na homosexualitu

Připomeňme, že podle Katechismu katolické církve je homosexualita jako náklonnost sice něco neuspořádaného, ale sama o sobě hříšná není⁶⁶. Jsou to homosexuální vědomé a dobrovolné projevy, které jsou odsuzovány jako hříšné.

Samotná sexualita prošla již mnohokrát revizí v každém období a dá se říci, že se v podstatě k tomuto tématu církevní hodnocení nezměnilo. Takže vlastně o revizi nešlo, stále tu je Boží stvořitelství plán, kterému homosexuální jednání neodpovídá a je objektivně hříšné. Nejedná se ani o žádnou alternativu stvoření.

Stále je také zdůrazňováno, že se k této problematice nepřístupuje jako k nejhoršímu hříchu a i katolická církev je přesvědčena, že existuje celá řada jiných špatností, než je homosexuální jednání. Samotnou mravnost lidí by se měl snažit dle katolické církve podporovat také stát a to tím, že bude chránit

63 Laun, Andreas, Homosexualita z katolického pohledu, str. 156

64 Helminiak Daniel, Co vlastně Bible říká o homosexualitě?, str. 68

65 Laun, Andreas, Homosexualita z katolického pohledu, str. 159

66 Katechismus katolické církve, č. 2357-2359

3.1 Katolická církev

ony hodnoty, které zaručují veřejný pořádek. Ano, jde zde hlavně o zákazy, ale o ty, které mají především chránit a podporovat pozitivní hodnoty.⁶⁷

Katolická církev se dle své tradice odvolává na Imago Dei – stvoření člověka k obrazu Božímu a nutnost předání života.⁶⁸

„I když homosexuální akty mohou být subjektivně chápány jako výraz přátelství, přesto objektivně nesplňují obě výše zmiňované podmínky, které používají pohlavní síly propůjčují význam a důstojnost: Homosexuální jednání nevede k naplňujícímu spojení, které by bylo schopné předávat život, a odporuje proto výzvě k životu v takovém vzájemném odevzdání, o kterém evangelium říká, že je v něm obsažena podstata křesťanské lásky“.⁶⁹

3.1.3 Pastorační postoj katolické církve k homosexuálně orientovaným lidem

Žijeme v době, kdy je téma homosexuality velmi rozšířené a stává se velmi moderním. Moderním ve smyslu veřejném (např: předmětem vědeckého bádání). Je tedy důležité, aby také církev byla schopna odpovědět homosexuálně orientovaným lidem na otázky a dokázala je v jejich těžkostech doprovázet. K tomu může sloužit právě ona pastorační péče.

Pastorace dle katolické církve znamená zabývání se lidmi v konkrétních životních podmínkách, tedy v určité zemi, v určité dějinné situaci, v určitém historickém a kulturním kontextu. Jejím posláním je řešit konkrétní problémy konkrétních lidí ve světle a síle evangelia.⁷⁰

Negativní zkušenosti homosexuálů s křesťany mnohdy vycházejí z obav, averze či odporu křesťanů k homosexuálně orientovaným lidem. U pastoračního rozhovoru je potřeba, aby toto pastýř dokázal překročit. Jakékoli pohrdání těmito osobami nevede k ničemu dobrému, naopak to přispívá k zhoršení situace a těžkostem, kterým homosexuálové v minulosti mnohokrát byli vystaveni. Ať už šlo o omezování, izolování, uzavření do „ghett“ nebo pronásledování,

67 Laun, Andreas, Homosexualita z katolického pohledu, str. 181-182

68 Kapitola 4.1.2 – Stvoření jako Imago Dei

69 Laun, Andreas, Homosexualita z katolického pohledu, str. 189

70 Opatrný Aleš, Pastorace v postmoderní společnosti, s. 9, vyd. Karmelitánské nakladatelství

3.1 Katolická církev

jde o „určitý druh neúcty vůči druhým, která ohrožuje nejzákladnější zásady zdravé společnosti“.⁷¹

Každý člověk homosexuál i heterosexuál má určité své schopnosti, které je třeba rozvíjet a používat je ke službě lidskému společenství a k budování Božího království. Proto je právě v pastorační péči důležité povzbuzování k rozvíjení všech schopností těchto lidí.

Pastorační péče katolické církve tedy ukazuje na dvě roviny:

- V jedné se snaží ukázat, že pastýř by měl k těmto lidem přistupovat nezaujatě a dokázal je brát i s jejich odlišnostmi. To samé by mělo platit i pro ostatní. „Přijetí homosexuální osoby znamená přijetí břemena všeho, čím je, včetně jeho afektivní orientace“.
- Druhou rovinu zmiňuje Katechismus katolické církve „ctnost čistoty tedy obsahuje neporušenost osoby a celistvost daru“⁷². Tedy pouze manželství muže s ženou je znamením Boží smlouvy a proto jsou homosexuální páry voláni k sexuální zdrženlivosti, stejně jako všichni nesezdaní lidé, aby neporušovali Boží smlouvu a zůstali v čistotě. „Tito lidé jsou povoláni uskutečňovat Boží vůli ve svém životě tím, že s obětí kříže Krista Pána spojí utrpení a nesnáze, které sami mohou zakoušet vlivem svého sklonu“.⁷³

3.2 Českobratrská církev evangelická

Církev Českobratrská evangelická vydala roku 2006 odborný dokument pojednávající o problematice homosexuálních vztahů, který se stal příspěvkem, jenž rozšiřuje úhly pohledů na homosexualitu a je v našem měřítku zatím unikátní.

Tento dokument je složen ze dvou částí, první teologické pojednávající o teologickém výkladu homosexuality a druhé lékařské ukazující na určité výzkumy v oblasti homosexuality.

71 Kolektiv autorů, *Homosexualita a křesťanská antropologie*, str. 87

72 Katechismus katolické církve, článek 2337

73 Kolektiv autorů, *Homosexualita a křesťanská antropologie*, str. 88-90

3.2 Českobratrská církev evangelická

3.2.1 Teologický postoj k homosexualitě

V rámci teologické části jsou hodnoceny biblické texty, které se zabývají přímo homosexualitou a to starozákonní:

Jedná se o knihy Levitikus a Deuteronomium, kde se nachází jasné výroky proti homosexuálním stykům.

- Lv 18,22 – „A s mužským neulehneš k ležení ženskému. Je to ohavnost.“
- Lv 20,13 – „A kteréhokoli muže, jenž by ulehl s mužským k ležení ženskému, ohavnost učinili oni oba. Necht' jsou usmrceni, ano usmrceni. Krev jejich na ně.“

Tyto texty směřují do určitého kontextu kultické čistoty Izraele vymezeného vůči pohanským národům. „Sexuální styk i ve standardní (tedy heterosexuální) podobně znamenal pro řadu kontextů izraelského náboženství 'znečištění', jež působilo vyloučení ze 'svátostném režimu'. K 'posvěcení', jež k určitým činnostem ve 'svátostném režimu' patřilo, proto patřila také sexuální abstinence“. Dále tyto výroky jsou vykládány jako ochrana proti zneužívání nadřazenosti v rámci homosexuálního styku – „gramaticky se však věta týká osloveného, jenž nemá 'ulehnout s mužským' jako s ženou – formulace tedy míří spíše na aktivní (zneužívající) roli“. Podle teologického výkladu se v těchto textech nejedná o kritiku homosexuálního trvalého partnerského vztahu. „Základní aspekty našeho uvažování o homosexualitě jako možné variantě trvalého chování jsou zcela mimo obzor těchto biblických výpovědí“.⁷⁴

Další interpretovaný starozákonní text v Dt 23, 18-19 popisující sakrální prostituci je formulací zákazu v rovině nábožensko-kultické. „Běží o jevy, které budují či naopak ohrožují náboženskou komunitu, společenství lidu Hospodina; příznaky patřící k 'třetímu rodu' jsou jednoznačně vnímány jako znaky modlářství“.⁷⁵

Biblické příběhy mluvící o homosexualitě z knihy Genesis, Soudců, 1. a 2. Samuelovy jako Genesis 19, 1-29 – mluvící o sodomském hříchu či Soudců 19,

⁷⁴ Kolektiv autorů, Problematika homosexuálních vztahů, str. 14 – 15 – citace a parafráze celého odstavce

⁷⁵ Ibid., str. 18

3.2 Českobratrská církev evangelická

1- 30 – hřích Gebejských jsou výkladem směřovány do roviny sexuálního násilí, která plyne z lidské zkaženosti. „Muži sodomští ani muži gabaonitští nejsou gayové, kteří usilují o uznání své homoerotické orientace či toleranci svého homosexuálního jednání v rovině harmonického přátelství, nýbrž násilničtí rabiáti, jejichž 'lásku k bližnímu' příběh vykresluje naruby.“⁷⁶

V textech z 1S 18-20 a 2S 1-26, lze nalézt velmi blízký vztah Davida a Jonatána, který je popsán nejvíce v žalozpěvu, kde David pláče nad Jonatánovou smrtí. „Úzko je mi po tobě, bratře můj, Jonatane, něhy plný byls pro mne velice, divuplnější byla láska tvá ke mně nad lásku žen.“ V těchto slovech někteří vidí stopu homosexuálního vztahu, avšak „sumárně lze říci, že přátelství Davida a Jonatána sice svými explicitními projevy emocionality, intimity a intenzity vzájemného vztahu překračuje rámec v biblických příbězích obvyklý, nicméně na jednoznačný doklad homosexuální povahy jejich vztahu to nestačí“⁷⁷. Tento příběh lze dle evangelické církve zařadit spíše k intenzivnímu přátelskému vztahu mezi muži.

V novozákonních textech můžeme zpozorovat, že Ježíšovská tradice se o homosexualitě vůbec nezmiňuje a téma homosexuality můžeme objevit pouze v epištolách apoštola Pavla. Podle postoje evangelické církve to bezpochybně souvisí s dobovým kontextem Ježíšova působení a novozákonních textů.

Texty apoštola Pavla uvedené v Ř 1,24-27, 1K 6,9-11 vykládají teologové jako odmítavý postoj apoštola Pavla vůči lidské sobeckosti a libovůli, než proti vrozené nesobecké homosexualitě.

„Pročež je Bůh, v choutkách jejich srdcí, vydal nečistotě, takže sami zneuctívají svá těla. Oni zaměnili pravdu Boží za lež...Homosexualitu (Pavel) vidí jednoznačně jako akt lidské libovůle, jako důsledek, k němuž vede v sexuální oblasti sledování pouze vlastních chutí. O možné genetické určenosti, tedy 'vrozenosti' homosexuálního sklonu neuvažuje (neví).“⁷⁸

⁷⁶ Kolektiv autorů, Problematika homosexuálních vztahů, str. 21

⁷⁷ Ibid., str. 24 – citace a parafráze celého odstavce

⁷⁸ Ibid., str. 25

3.2 Českobratrská církev evangelická

3.2.2 Etický a pastorační pohled na homosexualitu

Českobratrská církev evangelická podpořila registrované partnerství homosexuálů a nevnímá jej z křesťansko - etického pohledu jako problém.⁷⁹

Svůj teologicko-etický a pastorační pohled na homosexualitu českobratrská církev evangelická dokládá vědeckými výzkumy, které popisují hypotézy o vrozenosti homosexuální orientace u určité části lidské populace⁸⁰. Tuto vrozenost podpírá i rozhodnutí americké psychiatrické společnosti (APA) z roku 1998, které nedoporučovalo léčení homosexuality z důvodu možných negativních dopadů na homosexuálně orientované jedince.

Celkový teologicko - etický pohled by neměl podle ČCE vycházet pouze z vnímání určitých tradic, ale i z toho, co je přirozené ve světle Kristova evangelia, vědeckých poznatků a bez předsudků.

„Kategorie přirozenosti (proti přírodě) je ovšem mnohostranně problematická. Je otázkou, dá-li se vůbec přirozenost spolehlivě definovat, ať biologicky, sociologicky či teologicky. Chceme-li něco odmítnout jako nepřirozené či proti přírodě, musíme vědět, co je přirozené.“⁸¹

Ve svém teologicko-etickém pohledu není u ČCE homosexualita ve formě věrného a láskyplného vztahu vnímána jako jednání proti stvořitelské přirozenosti, proti Božímu zákonu a ani jako sobecká podoba sexu.

„Ve světle novějších poznatků tvrzení (o nezřízeném sexuálním sklonu homosexuálů) neobstojí. Zdá - se, že argumenty, které to tvrdí, stojí zčásti na předsudcích a zčásti na jednostranném výběru faktických zjištění. Pokud však předpokládáme, že v manželství se taková láska uskutečňuje, můžeme zodpovědně říci, že by člověk nemohl milovat plně a celou bytostí osobu stejného pohlaví?“⁸²

Dle ČCE tedy projev nesobeckého soužití dvou registrovaných osob stejného pohlaví není v rozporu s přirozeností ani se stvořitelským řádem. Těmto osobám v církvi je důležité nebránit jejich vzájemné lásce, ale spíše je podpo-

79 Kolektiv autorů, Problematika homosexuálních vztahů, str. 54-55.

80 Ibid., str. 36 - 41

81 Ibid., str.53

82 Ibid., str. 53

3.2 Českobratrská církev evangelická

rovat. „Pro nás by tu měla stát především otázka, zda lze s dobrým svědomím upřít těmto lidem právo milovat se a žít spolu. Pokud ne, máme je provázet modlitbou a požehnáním – ostatní je věc formy. Zakázat homosexuálním osobám vzájemnou lásku a její projevy je aktem zákonickým.“⁸³

3.3 Církev bratrská

Církev bratrská kvůli své krátké tradici a menší velikosti nemá zatím žádné vlastní hlubší oficiální studie k problematice homosexuality. Církev bratrská uvádí a cituje postoj k problematice homosexuality dle Johna R. W. Stotta, jednoho z významných a uznávaných představitelů evangelikálního hnutí. John R. W. Stott působí jako anglikánský duchovní v londýnském Sboru všech svatých a jako ředitel instituce Christian Impact.

3.3.1 Teologický pohled na homosexualitu

Tento evangelikální pohled se obdobně jako katolický drží biblických textů o Sodomě (Gn 19,1-13), textů z Levitiků (Lv 18,22 a 20,13), popisů apoštola Pavla pohanské společnosti z dob minulých a dvojího Pavlova seznamu hříšníků, odkazující na homosexuální praxi (1K 6,9-10 a 1Tm 1,8-11).

Sodoma Gomora:

Zde se autor zabývá skutečnou příčinou vyhlazení u Sodomských. V odpovědi na tuto otázku jsou zmiňovány dva argumenty od Sherwina Bailey. První z nich ukazuje na hřích, kterým sodomští muži narušili soukromí Lotova domu a porušili prastarý zákon pohostinnosti. Druhý argument vychází ze zbývajících částí Starého zákona a nebere vůbec v úvahu, že by se u přestupku sodomských jednalo o homosexualitu. John Stott z těchto argumentů usuzuje, že nejsou přesvědčivé a to hned z několika důvodů:

1. Je zde věnována pozornost přídavným jménům, které se vyskytují v příběhu o Gebeji (Gn 18,7 Sd 19,23). Jde o přídavné jméno „zlý“, „hanebný“, „ničemný“, které nemohou jasně vypovídat o hříchu porušení pohostinnosti.
2. Náhradní nabídnutí žen poukazuje na určitý sexuální podtext příběhu.

---

83 Kolektiv autorů, Problematika homosexuálních vztahů, str.55

3.3 Církev bratrská

3. Není zde upřesněno, kde přesně se sloveso jada (označení pro pohlavní styk) vyskytuje. Nalezneme jej 6x v Genezi a pouze 1x v příběhu o Sodomě.

„Není proto pochyb o tom, že homosexuální jednání nebylo jediným hříchem Sodomy. Podle Písma bylo však jistě jedním z těch, které na město přivodily Boží soud“.⁸⁴

Texty z knihy Levitikus:

Tyto texty spadající pod Zákon svátosti, který vyzývá Boží lid, aby následoval Boží zákon a nenapodoboval skutky Egypta. Jednalo se o praktiky, které obsahovaly zakázané sexuální vztahy různého stupně, sexuální deviace, obětování dětí, modloslužba i různé druhy sociální nespravedlnosti. Ve verších z Lv 18,22 a Lv 20,13 je již zmiňovaným Sherwinem Baileym homosexuální praktikování vnímáno pouze v rovině rituálních náboženských kultů.

Další vyjádření k těmto textům ukazují, že se zde naopak jedná o rituální čistotu a zmiňované termíny v těchto textech jako „ohavnost“ souvisí s modloslužbou. Postoj, který zde John Stott zastává ukazuje na to, že texty z Levitiku zakazují náboženské praktiky a homosexuální styky všeho druhu.

Listy apoštola Pavla (Ř 1,26-27)

Pavlovo učení „proto je Bůh vydal“ není výlučně vnímáno jako zákaz homosexuality, ale v širším kontextu na Pavlovo poukázání stvořitelského řádu není ani potvrzením schválení homosexuality.

3.3.2 Pastorační stanovisko Církve bratrské

Za pastorační pomoc těmto lidem můžeme považovat ono vyjádření Johna Stotta, které ukazuje na Pavlovo pojetí víry, naděje a lásky pro homosexuálně orientované lidi.

Víra, která se podřizuje Božím zákonům. Tento zákon jinou alternativu heterosexuálního manželství nevidí, proto jsou tyto lidé vedeni k sexuální abstinenci. Z důvodů velkých tlaků světa, který stále více ukazuje, že sexuální zku-

---

⁸⁴ Stott, John R.W., Homosexuální partnerství? str.18

3.3 Církev bratrská

šenosti pro lidské naplnění je nezbytné, jsou homosexuálně orientovaní lidé odkázáni k pocitům beznaděje, zoufalství či dokonce odsouzení k sebevraždě.

Boží učení však neříká, že sexuální zkušenost by měla být podstatou lidského naplnění. Je to dar, který není dán každému a není ani nezbytný pro pravé lidství. „Ježíš Kristus žil sám, a přesto byl dokonalý ve svém lidství. A navíc platí, že Boží přikázání jsou dobrá a ne bolestivá. Jho Ježíšovo přináší pokoj a ne zmatek; konflikty postihují jenom toho, kdo se mu brání“.⁸⁵

Každý, i homosexuálně orientovaný člověk, je volán k rozhodnutí. Podřídíme se světu nebo panství Ježíšově. Jestli nás Bůh k něčemu povolává, tak je to pro nás rozhodně dobré. Tedy pokud je pro homosexuály Bohem zvolen celibát pak to vede k dobrému. Tento přístup je volen také oficiálním stanoviskem Církve bratrské.⁸⁶

Naděje ve smyslu možnosti změny sexuální orientace, kterou křesťané vidí jako odchýlení se od Boží normy, která není známkou stvořitelského řádu, ale chaosu. Úplné uzdravení homosexuální orientace nemůže být v tomto životě u každého dosaženo.

Pokud vůbec chceme mluvit a homosexuálně orientovaných lidem a chceme jim pomoci, je potřeba mít k nim také lásku. „Nemohou-li homosexuální lidé nalézt tyto hodnoty (lásky, naplnění,...) v místní 'sborové rodině', nemáme právo o jejich problému ani mluvit“. Je potřeba těmto lidem poskytnout křesťanský prostor lásky, porozumění, přijetí a podpory. „Jakkoli bolestné a znepokojující je dilema homosexuálního křesťana, Ježíš Kristus mu, nebo jí (vpravdě však nám všem), nabízí víru, naději a lásku – víru, aby mohl přijmout jeho požadavky, milost, aby v nich mohl zůstat, naději k pohledu za přítomné utrpení k budoucí slávě a lásku k vzájemné starosti a podpoře. A tak zůstává víra, naděje a láska-ale největší z té trojice je láska. (1K 13,13)“⁸⁷

85 Stott, John R.W., *Homosexuální partnerství?* str. 48

86 Rada Církve bratrské, *Stanovisko Rady Církve bratrské k homosexualitě*

87 Stott, John R.W., *Homosexuální partnerství?* Str. 56 – citace a parafráze celého odstavce

4 Výzkum postojů k homosexualitě

Po prostudování dokumentů a oficiálních postojů církve jsem se rozhodla o provedení výzkumu formou dotazníku, který si kladl za cíl zjistit konkrétnější etický postoj členů a představitelů církve k homosexualitě a zda je v souladu, či rozporu s oficiálním stanoviskem církve. Dotazování byli členové Českobratrské církve evangelické, Římskokatolické církve a Církve bratrské. Dotazník se skládal z deseti volných otázek.

4.1 Struktura a metodika výzkumu

Vzhledem k tomu, že etika se zaměřuje na různé tematické oblasti, jako jsou

- subjekty jednání (homosexuálně orientovaní lidé a vztah k nim)
- jednání (homosexuální jednání, orientace, ...)
- uspořádání života, instituce (registrované partnerství, církev, pastorec),

bylo cílem mého dotazníku a výsledně i práce zjistit postoj křesťanů a církví k těmto tematickým oblastem.

Součástí této práce je také výzkum, kterým bych ráda ukázala, zda se členové církve shodují se stanoviskem své církve. Mezi oslovenými byli především kněží, faráři, kazatelé, členové rady a z velké části také učitelé teologie na vysokých školách.

Cílem tohoto výzkumu je ukázat na jednotlivé názory a řešení členů církví a sledovat, do jaké míry mají církevní členové tuto problematiku zpracovanou. Dále se budu věnovat problematice homosexuality v Bibli a její hloubce znalostí mezi členy církve. Zaměřím se také na argumenty, na které se tyto jednotlivci odvolávají a v závěru výzkumu vyhodnotím, co je v očích těchto lidí u homosexuality rozporuplné a v čem se naopak shodují.

Sestavení dotazníku jsem konzultovala s vedoucím práce Mgr. Petrem Jandejskem a Mgr. Josefem Bernardem.

Dotazníky byly rozesílány elektronickou poštou představitelům a členům Římskokatolické církve, Církve českobratrské evangelické a Církve bratrské. Jedná se tedy o křesťany, kteří se s problematikou homosexuality v Bibli již setkali.

4 Výzkum postojů k homosexualitě

Po prostudování dokumentů a oficiálních postojů církve jsem se rozhodla o provedení výzkumu formou dotazníku, který si kladl za cíl zjistit konkrétnější etický postoj členů a představitelů církve k homosexualitě a zda je v souladu, či rozporu s oficiálním stanoviskem církve. Dotazování byli členové Českobratrské církve evangelické, Římskokatolické církve a Církve bratrské. Dotazník se skládal z deseti volných otázek.

4.1 Struktura a metodika výzkumu

Vzhledem k tomu, že etika se zaměřuje na různé tematické oblasti, jako jsou

- subjekty jednání (homosexuálně orientovaní lidé a vztah k nim)
- jednání (homosexuální jednání, orientace, ...)
- uspořádání života, instituce (registrované partnerství, církev, pastorec),

bylo cílem mého dotazníku a výsledně i práce zjistit postoj křesťanů a církvi k těmto tematickým oblastem.

Součástí této práce je také výzkum, kterým bych ráda ukázala, zda se členové církve shodují se stanoviskem své církve. Mezi oslovenými byli především kněží, faráři, kazatelé, členové rady a z velké části také učitelé teologie na vysokých školách.

Cílem tohoto výzkumu je ukázat na jednotlivé názory a řešení členů církvi a sledovat, do jaké míry mají církevní členové tuto problematiku zpracovanou. Dále se budu věnovat problematice homosexuality v Bibli a její hloubce znalostí mezi členy církve. Zaměřím se také na argumenty, na které se tyto jednotlivci odvolávají a v závěru výzkumu vyhodnotím, co je v očích těchto lidí u homosexuality rozporuplné a v čem se naopak shodují.

Sestavení dotazníku jsem konzultovala s vedoucím práce Mgr. Petrem Jandejskem a Mgr. Josefem Bernardem.

Dotazníky byly rozesílány elektronickou poštou představitelům a členům Římskokatolické církve, Církve českobratrské evangelické a Církve bratrské. Jedná se tedy o křesťany, kteří se s problematikou homosexuality v Bibli již setkali.

4.1 Struktura a metodika výzkumu

V mém výběru respondentů jsem se především soustředila na vyrovnaný počet příslušníků vybraných církví a schopnost hlouběji odpovědět na zvolené otázky. Kvůli zaměření na prezentaci hlubších teologických názorů těchto lidí, byl počet oslovených menší a otázky vyžadovaly určité hlubší studium dané problematiky. Přesto může tento výzkum alespoň naznačit základní postoj k tomuto tématu a rozšířit oficiální publikovaná stanoviska.

Rozeslala jsem celkem 64 dotazníků a zpět se mi jich navrátilo celkem 38 s tím, že někteří – celkem 8 z oslovených se mi omluvilo a poslalo dotazník zpět prázdný, jelikož na dané téma nemají ještě ujasněný názor či nechtěli vůbec odpovídat. Z katolické církve jsem dostala 10 odpovědí, z církve Českobratrské evangelické také 10 a z Církve bratrské 18. V této praktické části jsem si vědoma toho, že nebyl získán kvalitní kvótní výběr, který by byl reprezentativním vzorkem. Nejvíce jsem se soustředila na vyrovnaný počet příslušníků vybraných církví. Také jsem si vědoma toho, že výběr respondentů nebyl proveden podle pravidel, které platí pro výběry vzorků ve výzkumech a že celkový počet respondentů je příliš malý, než aby mohl ukazovat na postoj ve vybraných církvích k této problematice.

Výsledky dotazníku

Výsledky dotazníku jsem rozdělila do tří kapitol. V první kapitole se budu věnovat všeobecnému pohledu představitelů církve k homosexuálně orientovaným lidem, k registrovanému partnerství a přístupu dotazovaných k homosexuálně orientovaným lidem, kteří toužili po změně své orientace. V druhé části se zaměřím na biblické znalosti a snahu dotazovaných podívat se na homosexualitu z křesťanského pohledu.

Ve třetí části se zaměřím na pastorační řešení církví k těmto lidem a jejich místu ve společenství křesťanů. V poslední kapitole se následně pokusím vyhodnotit, zda se jednotliví představitelé církví shodují s oficiálním stanoviskem své církve a zda své stanovisko staví na stejných dokumentech či tradicích.

4.2 Všeobecný postoj a pohled na homosexualitu

V této kapitole je popisován všeobecný pohled představitelů církve k homosexuálně orientovaným lidem. V dotazníku to jsou otázky s číslem 2 až 4.

4.2.1 Katolická církev

Z odpovědí představitelů římskokatolické církve vyplývá, že převládá respekt, vstřícnost a láska k homosexuálně orientovaným lidem. Samotná orientace nijak nebrání být s nimi v kontaktu. O zbývající menší části respondentů (přibližně 20%) je možné říct, že postoj vnímají jako opatrně odmítavý až negativní. Dá se tedy říci, že celkový postoj je pozitivní. Z katolických respondentů měl pouze jeden osobní zkušenost s homosexuály, kteří toužili změnit svou orientaci, a tento respondent zdůrazňoval postoj, který bychom měli využívat při každém takovém setkání, vidět i v těchto lidech člověka, jakým jsme každý z nás.

U otázky ohrožení dnešní rodiny registrovaným partnerstvím je dobré zmínit především samotný model dnešní tradiční rodiny, který je brán zcela s rezervou, pokud je vůbec přijímán jako něco potřebného. Proto zde mnoho z dotazovaných uvádí souhlas s ohrožením pro dnešní rodinu, rozhodně jej však nevnímají jako jediné nebo největší, ale spíše jako jeden z mnoha faktorů, které škodí tradiční rodině. Ohrožení pro rodinu je vnímáno v dalších požadovaných aktivitách homosexuálů, a tím je případná adopce dětí. Děti vyrůstající v těchto rodinách budou tento způsob soužití považovat za normální a soužití muže a ženy pro ně bude nenormální, i když akceptovatelné. „Psychologický pohled říká, že děti jsou ovlivňovány prostředím, ve kterém vyrůstají, zanechává v nich hluboký otisk, který pak v dospělosti vnímají jako normu toho, co je dobré a co špatné. Jejich další rozhodování bude touto normou ovlivňováno.“⁸⁸ Dále je zmiňována ženská a mužská role, které je zapotřebí se učit a která v homosexuálních rodinách nebude viděna.

„Pokud se u dítěte nestanou tyto role součástí jeho otisku, nemůže je ve svém dospělém životě umět používat a jeho pokus o trvalý vztah se ženou

---

88 Odpověď respondenta č.1, teolog katolické církve

4.2 Všeobecný postoj a pohled na homosexualitu

s velkou pravděpodobností nebude úspěšný.⁸⁹ Dalším zmiňovaným postojem je fakt, že rodinu ohrožují všechny formy soužití mimo tradiční rodinu, tedy i svazek homosexuálů. Oslabením je také možnost další alternativy. Z odpovědí, které v registrovaném partnerství nevidí nic negativního, jsem obdržela pouze jednu, která zmiňovala, že se jedná o rovnou partnerství, tedy ne o manželství a z toho důvodu nejsou shledána žádná negativa pro tradiční rodinu, kterou ohrožují jiné závažnější věci, jak už bylo zmíněno.

4.2.2 Evangelická církev

Postoj evangelických respondentů je zcela jednotný. K těmto lidem mají velice neproblematický přístup bez předsudků a s tolerancí, pokud jde tedy o trvalou citovou a erotickou preferenci osob stejného pohlaví. Názor evangelických představitelů se rozchází u praktikované homosexuality. Tři z deseti vnímají tyto praktiky jako problematické a snaží se tyto lidi vést k pohlavní zdrženlivosti. Jeden z respondentů dokonce uvedl, že „pozitivní stanovisko převládá spíše u duchovenstva a laici tyto praktiky shledávají převážně negativně.“⁹⁰

Evangeličtí představitelé, kteří se setkali s homosexuály, vypovídají, že nikdy u žádného nevnímali touhu po změně, tedy žádný přístup ani nezaujímají. Ti, kteří se s těmito lidmi ještě nesetkali, by volili pastorační rozhovor, kde by byl kladen důraz na Boží lásku a přijetí.

Riziko ohrožení registrovaným partnerstvím pro dnešní rodinu většina představitelů českobratrské církve evangelické nespatřuje. Tento postoj vychází převážně z toho, že ČCE byla jedinou církví, která zákon o registrovaném partnerství podpořila.

Důvody, proč neohrožují rodinu, jsou:

- registrované partnerství vytváří pouze alternativní rámec pro určitou menšinu
- tvoří paralelní sociální skupinu, která do tradičního modelu nijak nezasahuje, pokud tedy nedojde k angažovanosti ve výchově dětí

⁸⁹ Odpověď respondenta č.1, teolog katolické církve

⁹⁰ Respondent č.3 – vesnický farář ČCE

4.2 Všeobecný postoj a pohled na homosexualitu

- pokud stojí na základě lásky, porozumění a toleranci, nemá důvod rodinu ohrožovat
- rizika pro heterosexuální manželství spatřují jinde

Zbytek respondentů vidí v registrovaném partnerství ohrožení manželství. I když se jedná pouze o pár lidí, tuto alternativu manželství vidí jako hříšnou a ohrožující instituci manželství, jelikož bude vytvářet dojem přijatelnosti a normalnosti (ve smyslu normy).

4.2.3 Církev bratrská

U členů této církve převládá opět kladný vztah k homosexuálně orientovaným lidem. I zde v něm vidí snahu o přijímání a toleranci.

Není tu problém se členstvím ani s bratrským soužitím, mohou sloužit a je jim slouženo s tím, že homosexuální jednání nepraktikují. Samotná orientace pro respondenty problémem není. U 28 % vypovídajících se také objevil postoj, který ukazuje, že vztah k těmto lidem je v určitých sborech vlažný, nevšímavý, je viděn odstup, který je možná způsoben obavami z bližšího kontaktu s těmito lidmi. Zkušenost s toužícími homosexuálně orientovanými lidmi změnit svou orientaci je zde velká, což může souviset s probuzeneckou tradicí této církve. Ať už byl tento pokus úspěšný, či ne (což z odpovědí dost jasně nezjišťuji), jednalo se vždy o přístup, ve kterém byla snaha o

- pochopení a nenapravování
- přátelský přístup a být oporou
- přijímání je s láskou, naslouchat
- modlitební podporu, sdílení a podporování
- povzbuzování na této cestě
- nemanipulování ze strany rodiny, pastorů (vše musí homosexuální člověk sám chtít)

U otázky ohrožení rodiny registrovaným partnerstvím je tomu zcela naopak jak u ČCE.

Zde se představitelé CB nejvíce shodnou na tom, že rodina je touto registrací ohrožena.

4.2 Všeobecný postoj a pohled na homosexualitu

Důvody proti registrovanému partnerství uváděné Církví bratrskou: Jeden z odpovídajících uvedl: „Mnoho lidí je sexuálně neorientovaných. Prošli špatnou výchovou, jsou poznamenáni prostředím a mohou cítit bisexuální orientaci. Tím, že před ně společnost staví alternativu muže a ženy, činí jejich hledání a zápasy těžší. Společnost potřebuje pozitivní vzory zdravých manželství a nikoli alternativní modely, jakými je např. registrované partnerství“.⁹¹

4.3 Teologický pohled

V této kapitole bych ráda shrnula teologické postoje dotazovaných, a to konkrétně k otázkám 5- 8.

4.3.1 Katolická církev

Členové katolické církve nejčastěji spatřují výklad k homosexualitě v těchto biblických verších:

- Genesis 19,1-13
- Levitikus 18,22
- Římanům 1,26-27
- 1. Korintským 6,9 a 7,2

K otázce č. 6, která se ptá: V čem je homosexualita vnímána hříšnou, si dovolím citovat jednoho z respondentů, jehož názor byl velmi kritický:

„Za hříšné vnímám sexuální styk lidí stejného pohlaví. Jak biblické texty, tak i hlas svědomí jasně mluví o tom, že takové činy jsou hříšné (urážející Boha). Mediální kampaně ve prospěch homosexuálů a jejich práv posouvají vnímavost společnosti k takovým projevům a otupují hlas svědomí. Z abnormality dělají něco zcela běžného. Dříve bylo nesmyslné chtít veřejně potrat, dnes se ze zabíjení nenarozených dětí stalo právo ženy rozhodovat o vlastním břiše.

Společnost, která opustila Boha, nemůže mít přece zábrany tam, kde je nastavil Bůh. Společenské vědomí však nikdy nemůže změnit řád, který je dán osobou Boha a bez relativizování vymezuje dobro od zla a hřích od činů jednotných s Jeho vůlí. Homosexualita je pro člověka jistě nesmírně frustrující,

---

⁹¹ Kazatel CB, respondent č.3

4.3 Teologický pohled

ale to je i sadismus, pedofilie, nekrofilie nebo třeba zoofilie. Pokud dnes přimhouříme oči a jednou otevřeme dveře do společnosti pro nemorální chování, obratem můžeme očekávat požadavky dalších na legalizaci jejich vrozených sklonů. Každý člověk má nějaké sklony, se kterými musí celý život bojovat a nevyhovovat jim, pokud jsou v rozporu se zákony společnosti nebo zákony Božími. Realizovaný homosexuální sklon uráží Boha, stejně jako realizovaný pedofilní sklon. Homosexuální styk je proto stejným hříchem, jako jsou jiné zřejmé hříchy, u kterých se (zatím) jen neuvažuje jako o společensky akceptovatelných⁹².

Další nejčastější odpovědi k této otázce se shodovaly s prvním odsuzujícím vyjádřením již zmíněného respondenta. Homosexuální orientace za hříšnou považována není, ale její praktikování ano.

Následující otázka v dotazníku byla podobná té první s tím rozdílem, že šlo konkrétně o to, co je u homosexuality v rozporu s Biblí. Zde se odpovědi od otázky č. 6 nelišily. Opět byly zmiňovány homosexuální praktiky jako hříšné a orientace za nehříšnou. Společná domácnost těchto párů za hříšnou sama o sobě brána není, ale je to stejné jako u společné domácnosti nesezdaných heterosexuálních párů – člověk se dobrovolně uvádí v pokušení či vytváří prostředí či ovzduší, kde se snáze pokušení podlehne. Výchova dětí v homosexuálním prostředí rovněž není v pořádku, protože představuje deformované prostředí – dítě má právo na prostředí heterosexuální rodiny s otcem a matkou, z něhož získává vzorce chování pro svůj budoucí život.

Starozákonní a novozákonní odmítající postoj k homosexuálním praktikám z hlediska dobového a kulturního odstupů Písma dle respondentů překonaný není. Písmo je stále aktuální dnes jako dříve. Jeden respondent uvedl: „Jeho (Boží) sdělení směřuje ke stejným lidem se stejnými touhami a sklony dnes jako v dobách Abrahamových, Mojžíšových nebo Kristových. Pokud společnost založená na křesťanských základech bude zevnitř rozleptána, neodolá tlaku okolního světa a nevyhnutelně zanikne. Hříšné chování dříve i dnes

---

92 Laický pracovník římskokatolické církve, respondent č.5.

4.3 Teologický pohled

vede k záhubě duše a je v rozporu s Jeho plánem s každou lidskou duší. Proto je Písmo i v této části stále zcela aktuální“.⁹³

4.3.2 Evangelická církev

K postoji evangelické církve si dovoluji citovat jednoho z dotázaných: „V Bibli se dočteme o homosexuálním chování, ale to nelze aplikovat na homosexualitu, o které mluvíme dnes. Homosexuální chování je v Bibli pohanstvím, modloslužbou a odvratem od Hospodina“.⁹⁴ Mezi členy evangelické církve převládá názor, že Bible nepopisuje homosexuální praktiky, které by se dotýkaly problematiky homosexuality v dnešním slova smyslu, a nemá nic společného s danou celoživotní orientací. Jde tedy o dobově podmíněnou představu jedinců, s kterou Bible pracuje. Tito jedinci se oddávají sexu s lidmi stejného pohlaví buď z rituálních důvodů, nebo z hříšné vášně.

Nejčastěji zmiňované verše jsou:

1. Gn 19,5
2. Lv 18,22 a 20,13
3. 1Ř, 26/27
4. 1K 6, 9/11

V dotaznících byl citován také odkaz na verše Jan 3,16 a Mat 19, 11.

U homosexuality ze strany členů ČCE není shledáno nic špatného, pokud jde o celoživotní láskyplný vztah i v rámci registrovaného partnerství. Problém u homosexuality je spatřován tehdy, když si ji lidé mohou vybrat a když je doporučována jako alternativní postoj. Je zde vyjádřeno, že nejde o heterosexuální či homosexuální praktiky, ale o prostor intimního vztahu lásky, pochopení a přijímání.

Pohled je směřován na Boží zákony, které Bůh nepřišel zrušit, ale naplnit. Proto u každého příkazu zákona je potřeba uvažovat a přemýšlet o tom, jestli můžeme najít něco, čím je v Kristu překonán. Jeden respondent uvedl: „Domnívám se, že u tohoto příkazu (stejně jako u incestu) nic takového nalézt

---

93 Laický pracovník římskokatolické církve, respondent č.5

94 Farář ČCE, respondent č.5

4.3 Teologický pohled

nejde. Doložit to jde Ř 1,27 a 1 K6,9- i zde s homosexuálním stykem počítají jako se samozřejmým hříchem“.⁹⁵

Biblický rozpor tedy není nalézán, spíše je kladen důraz na historicko-kritický výklad, který by měl zabránit odsuzování radikálními závěry.

Většina respondentů odpověděla, že odmítající postoj k homosexuálním praktikám je překonán z hlediska dobového a kulturního odstupu Písma od současnosti. V odpovědích je také často poukázáno na nepozorné a zjednodušené čtení příslušných míst, ze kterého vychází onen odmítající postoj. Vyskytla se ovšem nezanedbatelná část respondentů (30%) z řad ČCE, která nevnímá odmítavý postoj k homosexuálním praktikám za překonaný na základě historicko-kritického výkladu Písma.

4.3.3 Církev bratrská

Respondenti z řad Církve bratrské uváděli nejčastěji následující citace textů dotýkajících se homosexuality:

- Řím. 1,18/32
- Lv 20,13 a 18,22
- Gn 19
- Sd 19a
- 1K 6,9
- 1.Tim 1,10

K otázce, co je vnímáno u homosexuality jako hříšné a v rozporu s Biblií, je zdůrazněno, že odporuje prvotním Božímú záměru, kterým je heterosexualita. Je rozlišováno mezi sexuální orientací, která hříšná není a praktikami, které hříšné jsou. Zmíněna je také tzv. „homosexuální agenda“, která se snaží psychicky nevyrovnané a neukotvené osoby přesvědčit, že jsou vlastně homosexuálové, a tím si rozšiřují svoji komunitu. Zastoupen je také názor, že hříšné je především to, co se odehrává v srdci. V rozporu s Biblií je zmiňován pohlavní styk mezi homosexuály, kteří si tímto stykem způsobují velká zdravotní rizika,

---

⁹⁵ Respondent č. 4, farář ČCE.

4.3 Teologický pohled

a která Bůh asi neplánoval. O těchto problémech pohlavního styku je možné se dočíst na internetu na serveru občanského hnutí Exodus.⁹⁶

Pohled na překonání dobového a kulturního odstupu Písma od současnosti je z odpovědí nejčastěji vyjádřen tím, že tento postoj k homosexuálním praktikám rozhodně překonán není.

Důvody, které vypsali respondenti:

- Stejně jako nejsou překonané požadavky starozákonního desatera nebo novozákonní požadavky formulované v Ježíšově kázání na hoře. Odmítání těchto požadavků vždy vede společnost a stát do morálního marasmu.
- Nemyslím, že jsou překonány. Lékařské výzkumy dnešní doby jsou toho dostatečným důkazem škodlivosti homosexuálních praktik. Dlouhodobé praktikování vede ke zdravotnímu ohrožení. Homosexuální partnerství je zaměřeno pouze na svou rozkoš, chybí rozměr plození dětí. Boží slovo nenadsazuje, když vidí homosexuální praktiky jako hřích. Akceptováním homosexuálních partnerství se budeme těžko bránit dalším sexuálními úchytkám.
- Není překonáno, Písmo je v tomto jednoznačné. Boží postoj je jednoznačně podaný v dobově nepodmíněném vyjádření. Je to postoj k hříchu, ne k člověku, který ten hřích páchá, toho Bůh miluje.

4.4 Pastorační postoj

V rámci této podkapitoly bych ráda popsala pastorační postoj k homosexuálům, jak jej vidí dotázaní.

4.4.1 Katolická církev

K otázce č. 9, která se týkala společenství homosexuálů s křesťany, se odpovědi z řad katolické církve v jádru shodovaly.

Zdůvodnění uvádím z některých odpovědí:

- Každý z nás je hříšný a za každého z nás Ježíš položil svůj život, který nám otvírá Boží království. Ježíš nás učí, abychom milovali bližního

---

⁹⁶ Hnutí Exodus, Webové stránky <http://www.homosexualita.cz>

4.4 Pastorační postoj

svého jako sami sebe. To, že nemám sklony k homosexualitě, mě v Božích očích nedělá lepším oproti homosexuálovi. Jsem stejný jako on a jen Boží milosrdenství je mojí nadějí na konečnou spásu duše. Kristova láska je nad veškerým rasismem a já ani nikdo jiný nemůže zavírat dveře spásy před jiným hříšníkem.

- Mají své místo bez vazby na svou orientaci (tj. jako lidé, bratři, sestry, nikoli jako homosexuálové). Praktikující homosexuál nemá právo na plný život ve společenství (účast na svátostech), protože žije v hříchu.
- Ano, jsou nositeli lidské důstojnosti jako každý jiný člověk.
- Ano, obával bych se postoje a názoru, který by chtěl říci ne, a tím někoho vylučoval ze společenství, které přece hlavně svolává Bůh Ježíše Krista.

V oblasti pastorační je kladen důraz na to, aby tito lidé žili stejně jako ostatní zdařilý život v duchu evangelia. K tomu je potřeba, aby církev dokázala přijmout každého člověka. Uměla ho povzbuzovat, pomáhat mu v problémech a posilovat ho v boji s vlastní hříšností. Co se týče sexuálního praktik na jedné straně, je poukázáno na to, abychom jako církev do této oblasti života homosexuálních osob nezasahovali, a povzbuzovali k tomu, aby spíše než promiskuitě dali přednost trvalému vztahu nebo sexuální abstinenci, na kterou poukazuje druhá strana názorů. Ti vidí pro homosexuálně orientované lidi z pohledu pastorační za základní celibát. Je jim tedy nabídnuta cesta abstinence. Duchovní růst je často spojen s odříkáváním tělesných požitků. Krátká doba našeho pozemského života je proti věčnosti nesouměřitelná a přislíbená odměna stojí za takové odřeknutí.

4.4.2 Evangelická církev

Postoj evangelické církve k otázce č. 9 byl pozitivní. Zdůvodnění respondentů byla:

- Ano, jsou to mí bližní. Spojuje nás víra v Boha Otce, Syna i Ducha svatého. Milost Boží není vázána na sex.
- Ano, není nic, co by je odlučovalo od lásky Boží. Pouze lidé, kteří by je mohli odloučit od společenství lidu Kristova.

4.4 Pastorační postoj

- Ano, křesťané by se měli snažit o společenství právě s těmi, kteří jsou ze společenství vyloučeni bez ohledu na jejich sociální a jiné charakteristiky.
- Ano, jako celibátníci, kteří respektují Boží záměr, kterým heterosexuality bezesporu je.
- Ano, každý je hříšný a homosexualita v tomto ohledu patří ještě k těm méně škodlivým.
- Ano, církev je otevřena všem lidem.

S pastorační homosexualů u evangelické církve je to jiné než u ostatních církví. Většinou žádnou zvláštní pastorační péči nemají a s žádnou se ani nepočítá z důvodu, že homosexuální křesťané žádné řešení nepotřebují. Především je řešena otázka, zda by sexualita jako taková měla být předmětem, pro kterou by měl mít sbor vůbec nějaké řešení.

Nejčastěji jsou homosexuálně orientovaní lidé respondenty nasměrováni do sdružení homosexuálních křesťanů Logos⁹⁷ nebo na krizové poradenství Diakonie ČCE.

4.4.3 Církev bratrská

Z odpovědi dotazovaných jasně vyplynulo, že jsou tito lidé přijímáni v rámci církve skrze milost jako každý člověk, který by měl ovšem potlačovat své hříšné homosexuální konání.

- Církev není pro jakousi elitu, ale pro všechny.
- Ano, otázkou však je, do jaké míry dovedou ovládat svoji orientaci a udržet ji v mantinelech, přijatelných pro jejich sborové okolí.
- Mohou být stejně přínosem jako heterosexuálové.
- Církev by měla nabídnout podporu všem, kdo ji potřebují, milost je pro všechny. Lidé by z prvního dojmu neměli cítit kritiku a souzení, ale měla by je přitahovat milost, přijetí a láska bez podmínek.
- Ano, duchovní obdarování mají i homosexuální lidé a mohou žít plný a krásný život služby, při které svá charisma uplatňují.

---

97 Logos Praha, Webové stránky: <http://logos.gl.cz/lis-uvod/>

4.4 Pastorační postoj

- Ano, kdyby ne oni, pak nikdo jiný. Problém není orientace, ale chování. Stejně to je i pro heterosexuály.
- Ano, už jen proto, že se rozhodli překročit práh modlitebny, patří jim úcta.

U pastorační péče je kladen důraz na nabídnutí citlivého rozhovoru, láskyplného přijetí, vlídnosti, pokory, se kterou bychom k sobě přistupovali jeden k druhému v hlubokém vědomí vlastní hříšnosti a porušenosti. Na prvním místě je potřeba začlenit tyto lidi do společenství a podpořit je v rozhodnutí homosexualitu nepraktikovat i za cenu celibátu. Za velkého nepřítele je zde zmiňována osamělost, zde by církve měla být obzvláště nápomocná. V pastorační péči je důležitá osobní podpora, navázání hlubokého přátelství a modlitební zázemí.

4.5 Všeobecné vyhodnocení postojů zkoumaných církví

Dotazovaní členové církví odpověděli až na některé výjimky v souladu s oficiálními stanovisky církví a uváděli i obdobné biblické texty včetně jejich interpretací. U Církve římskokatolické a Církve bratrské se objevily vždy u jednoho respondenta odpovědi, které naproti oficiálním stanoviskům nevidí problém v soužití homosexuálně orientovaných lidí. Jejich odpovědi jsou založeny zejména na dobovém překonání Bible a na faktu přirozenosti homosexuální orientace. V rámci katolické církve je v tomto směru historicko-kritického výkladu Bible významná neoficiální publikace Daniela A. Helminiaka „Co vlastně Bible říká o homosexualitě“⁹⁸.

U odpovědí zástupců katolické církve se projevila častější citace na katolické tradice a katechismus. U této církve bylo tudíž nejvíce odpovědí v souladu s oficiálními stanovisky.

Duchovní Církve bratrské detailněji zpracovali výklady biblické texty, než tomu bylo u jiných církví. Tento fakt je pravděpodobně ovlivněn reformační tradicí výkladu Písma. U některých odpovědí ovšem chybělo detailnější zdů-

---

98 Helminiak, Daniel A., Co vlastně Bible říká o homosexualitě?

4.5 Všeobecné vyhodnocení postojů zkoumaných církví

vodnění některých tradic výkladu Písma. Postoje lidí z Církve bratrské byly vesměs totožné s postojem respondentů katolické církve.

U odpovědí Českobratrské církve evangelické bylo zřejmé přiklonění u podstatné části respondentů k oficiálnímu stanovisku vydané synodem ČCE. Odpovědi na teologickou část se nepřímo odkazovali na historicko - kritický výklad Písma a zdůrazňovaly více Boží milost a vztah k Ježíši Kristu, než pevný stvořitelství Boží řád. U odpovědí duchovních ČCE mi ale chybělo hlubší zdůvodnění tohoto výkladu biblických textů, včetně citací na jednotlivé verše, na rozdíl od respondentů z jiných církví. Část respondentů (2 respondenti) mne ale odkázala oficiální postoj ČCE, který je velmi dobře a hluboce teologicky zpracován s odkazem na použitý způsob výkladu Písma.

Postoj k homosexuálům u ČCE byl nejvíce pozitivní a vstřícný, který nepředpokládal, že by jejich jednání mělo být jakkoliv hříšné. Pozitivní přístup i teologický pohled byl více často podpírán vědeckými studiemi ukazujícími na vrozenost homosexuální orientace.

Z podstatné části (30%) dotazníků ČCE ovšem zazníval i nesouhlas s historicko kritickými výklady biblických textů o homosexualitě a lidské sexualitě a byly zde uvedeny tradiční výklady biblických textů. To má za vliv, že někteří evangeličtí duchovní vnímají homosexuální praktiky jako hříšné a homosexuálům by doporučili sexuální zdrženlivost. Vzhledem k malému počtu odpovědí ve výzkumu je ale nutné tento fakt brát s rezervou.

V rámci provedeného studia oficiálních dokumentů vybraných církví a výzkumu postojů jednotlivých duchovních lze říci, že postoje k homosexualitě jednotlivých církví zapadají do kontextu a tradic každé církve a nevybočují z jejich jednotlivých etických postojů.

Závěr

V rámci své práce jsem popsala jednotlivé postoje vybraných českých církví k homosexualitě. Tyto postoje k homosexuálům vycházejí u každé církve z její tradice, pohledu na sexualitu, způsobu výkladu Písma a přístupu k vědeckým poznatkům.

Katolická církev své postoje staví na rozdíl od ostatních církví více na své tradici, tradici církevních otců a své etice. Církev bratrská vychází z reformační tradice, ovšem s důrazem na platnost určitých starocírkevních zásad a autority Bible. Českobratrská církev evangelická se od ostatních církví odlišuje výraznějším historicko-kritickým výkladem Bible, na základě něhož odvozuje svůj pozitivní postoj k homosexuálům a registrovanému partnerství.

Podstatné v pohledu církve bylo vnímání přirozenosti. První dvě církve vnímají přirozený Boží stvořitelství řád popsaný zejména v Bibli, Českobratrská církev evangelická dává k tomu důraz i na aktuální stav poznání společnosti.

Protože určitá rozdílnost pohledu církví existuje, zejména v přístupu k registrovanému partnerství a pastorači homosexuálních křesťanů, často mi při psaní této práce vyvstávala otázka, kde je tedy pravda? Na začátku, na konci nebo někde ve zlatém středu? Těžko se mi odpovídá, protože pocházím z křesťanského evangelikálního prostředí, kde autorita Božího řádu, Bible a tradice jejího výkladu má velký vliv, než například historicko-kritický výklad.

Jsem proto přesvědčena, že v dnešní době relativizmu, krizi rodiny a mizení tradičních křesťanských hodnot, na kterých de facto stojí naše civilizace, je dobré mít určitou oporu v absolutním Bohu a jeho řádu. Tímto Božím řádem je nesporně u všech církví spasení skrze milost Ježíše Krista, zbylé etické normy a pravidla se už u jednotlivých církví více či méně odlišují.

Dnešní církve dospěly do stádia vlídného a rozumného pastoračního přístupu k homosexuálně orientovaným lidem, kteří již dnes nejsou v církvi perzekvováni. Ve všech odlišných postojích církví a respondentů zazníval vždy

Závěr

důraz na nahlížení na osoby s homosexuální orientací, jako na lidi, pro něž je zde Boží milost skrze ukřižovaného Krista.⁹⁹

V rámci práce jsem nehodlala hluboce eticky reflektovat či hodnotit postoje jednotlivých církví, spíše jsem se snažila provést určitý přehled etických postojů tří vybraných církví k problematice homosexuality.

Otázkou hodnou dalšího bádání a diskuse ovšem je, jak moc mají církve měnit své tradice a vnímání Božího řádu v rámci určitých způsobů výkladu Písma, vlivu moderních a módních tlaků dnešní společnosti, které se opírají o dosud nepřilíš prokázané vědecké studie.

---

⁹⁹ Ekumenická rada církví, 3. Studijní den Ekumenické rady církví – Pastorec homosexuálních křesťanů.

Seznam literatury

- Aardweg, Gerard J.M. Van, Terapie homosexuality - rádce pro postižené a poradce, Hnutí pro život ČR, Praha 2003, 110 str., ISBN: 80-239-1403-0
- Alister McGrath, Blackwellova encyklopedie moderního křesťanského myšlení, Návrat domů, 2001, 608 str., ISBN: 80-7255-043-8
- APA (American Psychiatric Association), Therapies Focused on Attempts to Change Sexual Orientation (Reparative or Conversion Therapies), vydáno březen 2000, [on-line], cit. [14.11.2008], URL: <<http://www.psych.org/Departments/EDU/Library/APAOfficialDocumentsandRelated/PositionStatements/200001.aspx>>
- Barth, Karl, Bohoslovecké předpoklady pro výstavbu církve, překl. Josef Bohumil Souček, Nakladatelství Kalich, Praha 1936
- CODE 004, Co je Coming out, [on-line], cit. [14.11.2008], URL: <<http://www.004.cz/view.php?cisloclanku=2005070802-co--coming-out-co-je-co>>
- Českobratrská církev evangelická, Problematika homosexuálních vztahů: Kolektiv autorů, Problematika homosexuálních vztahů, Praha 2006, ISBN: 80-7017-032-8
- Encyklika Humanae Vitae, Encyklika Pavla VI. o správném řádu sdělování lidského života z 25. července roku 1968, [2008-11-25], dostupné on-line, URL: <<http://www.kebrle.cz/katdocs/HumanaeVitae.htm>>
- Ekumenická rada církví, 3. Studijní den Ekumenické rady církví – Pastorační práce homosexuálních křesťanů, [on-line], cit. [15.11.2008], <<http://cb.cz/main/cs/content/document/view/271>>
- Filipi, Pavel Křesťanstvo, Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK), ISBN: 80-85959-10-0, 1990
- Helminiak, Daniel A., Co vlastně Bible říká o homosexualitě / Daniel A. Helminiak, Centrum pro studium demokracie a kultury, Brno, 2007, ISBN: 978-80-7325-122-2

Seznam literatury

- Hertz, A.; Korff, W.; Rendtorff, T.; Ringeling, H. (eds.). Handbuch der christlichen Ethik., Band 2, Verlag Herder, Freiburg im Breisgau 1978, ISBN: 3579042173
- Christnet.cz, MFD: Tomáš Halík děkuje Klausovi za veto a navrhuje obecnější zákon o soužití pečujících osob, [on-line], cit. [1.11.2008], URL: <<http://www.christnet.cz/magazin/zprava.asp?zprava=10594>>
- Jan Pavel II., Familiaris Consortio, Řím, 1980, kapitola č. 11
- Katechismus katolické církve, Karmelitánské nakladatelství, dostupné on-line na URL: <<http://www.katechismus.cz>>
- Kolektiv autorů, Sborník Homosexualita a křesťanská antropologie, překl. P. Vojtěch od sv. Hedviky OCD, Pastorační středisko při Arc. Pražském, Praha 1998
- Kolektiv autorů. Interkulturní vzdělávání I : projekt Varianty. Praha: Člověk v tísni, 2002. str. 581–515. [online]. [cit. 2008–11-11]. URL: <<http://www.varianty.cz/cdrom/podkapitoly/b06gayove.pdf>>.
- Laun, Andreas, Homosexualita z katolického pohledu, Matice cyrilometodějská, Olomouc 2003, 335 str., ISBN: 80-7266-138-8
- Lidové Noviny, Návrh expertů Stehlíkové: adopce dětí homosexuály, ČTK, 26. února 2008
- Milfait, René, skripta k předmětu Morální teologie, Jabok, Praha 2007
- Opatrný Aleš: Pastorační práce v postmoderní společnosti, Karmelitánské nakladatelství, Praha 2001, 150 str.
- Poradní teologický odbor ČCE, materiál pro 1. zasedání synodu ČCE, K otázkám manželství, 22.1.2007, Praha
- Pražský hrad, Aktuální tiskové zprávy - Prezident vetoval zákon o registrovaném partnerství, 16. 2. 2006, Praha, [on-line][2008-11-1], URL: <http://www.hrad.cz/cms/cz/info_servis/tiskove_zpravy/3262.shtml>
- Procházka, Ivo, Metodická kritika tzv. Léčení homosexuality, [on-line], cit. [14.11.2008], URL: <<http://reg.partnerstvi.cz/vh-terapie/metodologickakritika.phtml>>

Seznam literatury

- Rada Církve bratrské, Vyjádření Rady CB k problematice předmanželského a mimomanželského sexu, Praha, 2006, [on-line], [2008-10-25], URL: <<http://cb.cz/main/cs/content/document/view/679>>
- Rada Církve bratrské, Stanovisko Rady Církve bratrské, únor 2006, (publikováno v časopise Brána 2/2006, s. 9)
- Ratzinger, Josef, Úvod do křesťanství, Petrov, Brno 1991. ISBN: 80-85247-13-5
- Rucki, Štěpán, Rodí se homosexuálové jako takoví? Časopis Světlo, Matice cyrilometodějská, č. 27/2001.
- Rucki, Štěpán, Homosexualita: normální varianta lidského chování?, Sborník 11. celostátní konference, Sdružení křesťanských zdravotníků, Praha 2000
- Ruml, Joel, Stanovisko SRCCE k Novému dokumentu Vatikánu, uveřejněno 11.7.2007, ČCE, [on-line] [2008-10-30], URL: <<http://www.srcce.cz/index.php?uid=11&news=1324>>
- Ryšavý Dan, Manželství a rodina v materiálech XIX. a XXXII. synodu ČCE, [on-line], [2008-10-28], URL: <http://www.srcce.cz/_redakce/img/php1264_544.pdf>
- Spitzer, Robert L., Can Some Gay Man and Lesbians Change Their Sexual Orientation, Journal article by Robert L. Spitzer; Archives of Sexual Behavior, Vol. 32, 2003, ISSN 1573-2800 (Online)
- Stott, John R.W., Homosexuální partnerství?, Návrat domů, Praha 2000, 62. str., ISBN: 80-85495-90-2
- Trojan, Jakub S., Teologická etika jako věda, Praha, 18. října 2004 – Jakub S. Trojan, příspěvek v cyklu Theologie jako věda [online], [2008-12-1], <www.etf.cuni.cz/kat-st/trojan.doc>
- Vojtíšek, Zdeněk. Encyklopedie náboženských směrů v České republice. Praha: Portál, 2004., 440 s., ISBN 7178-798- 1
- *Wikipedie-otevřená encyklopedie*, od roku 2001, Homosexualita, [online], cit. [14.11.2008], URL: <<http://cs.wikipedia.org/wiki/Homosexualita>>

Seznam literatury

- *Wikipedie-otevřená encyklopedie*, od roku 2001, Coming out,[on-line], cit. [2008-11-1], URL: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Coming_out>
- *Wikipedie-otevřená encyklopedie*, od roku 2001, Etika, Náboženství a etika, [on-line], cit. [4.11.2008], URL: <<http://cs.wikipedia.org/wiki/Etika>>
- *Wikipedie-otevřená encyklopedie*, od roku 2001, Homosexualita, [on-line], cit. [26.1.2009], URL: <<http://cs.wikipedia.org/wiki/Homosexualita>>
- *Wikipedie-otevřená encyklopedie*, od roku 2001, Křesťanská etika, [on-line], cit. [4.11.2008], URL: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Krestanska_etika>

Další on-line odkazované zdroje:

- Česká evangelikální aliance, <http://www.ea.cz/>
- Hnutí Exodus, Webové stránky <http://www.homosexualita.cz>
- Logos Praha, <http://logos.gl.cz/lis-uvod/>
- NARTH, <http://www.narth.com>
- Partnerství, <http://www.partnerstvi.cz>

Přílohy

Dotazník – postoj církví k homosexualitě

1. Jaké církve jste členem?
2. Jaký postoj vnímáte, že má vaše církev či sbor k homosexuálně orientovaným lidem?
3. Ohrožuje podle vás registrované partnerství dnešní rodinu? Pokud ano, jak?
4. Setkali jste se již s homosexuálně orientovanými lidmi, kteří měli touhu změnit své homosexuální jednání? Pokud ano, jaký byl váš přístup?
5. Jaké biblické verše, příběhy se podle vás dotýkají homosexuality?
6. V čem si myslíte, že je či není homosexualita hříšná?
7. Co konkrétně je podle vás či není u homosexuality v rozporu s Biblií? (společná domácnost, výchova dětí, pohlavní styk,...)
8. Myslíte si, že je starozákonní i novozákonní odmítající postoj k homosexuálním praktikám překonaný z hlediska dobového a kulturního odstupu Písma od současnosti?
9. Mají podle vás mít homosexuálně orientovaní lidé své místo ve společenství křesťanů? Svoji odpověď zdůvodněte.
10. Jaké řešení pro homosexuální křesťany v církvi/sboru máte? (otázka homosexuálních praktik, míra tolerance, netolerance, otázka pastorační péče...)